

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

Objedinjeno izvješće o obavljenim financijskim revizijama

**Domovi zdravlja
za 2023.**

Zagreb, ožujak 2025.

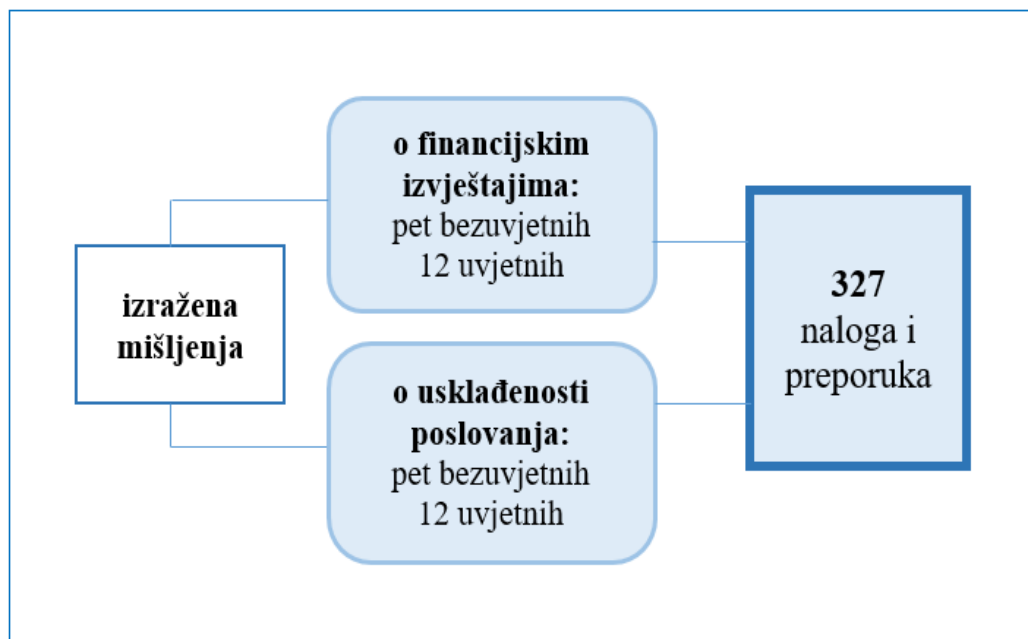
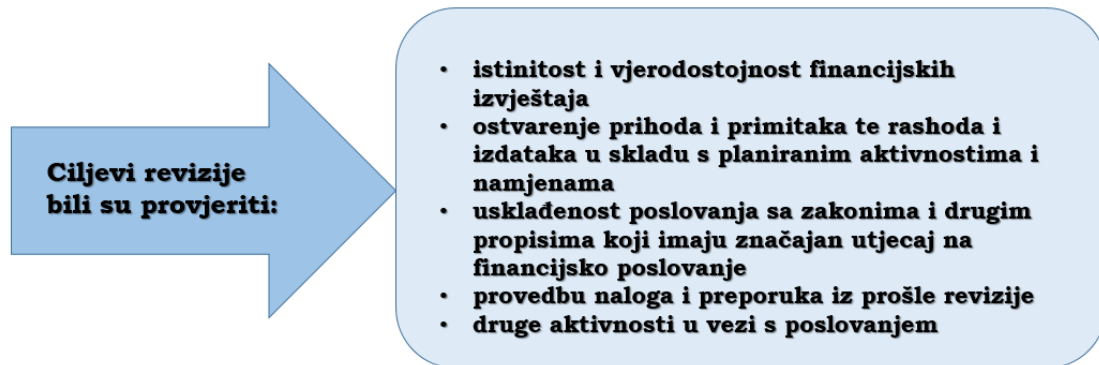
FINANCIJSKA REVIZIJA
17
DOMOVA ZDRAVLJA

Financijski pokazatelji

Ukupni prihodi i primici	232.218.408,55 eura
Ukupni rashodi i izdaci	239.358.931,12 eura
Manjak prihoda i primitaka	7.140.522,57 eura
Ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju (kumulativni manjak)	13.336.930,45 eura

Imovina	198.575.135,35 eura
Obveze	33.790.296,09 eura
Vlastiti izvori	164.784.839,26 eura

Financijska revizija

ZNAČAJNIJE NEPRAVILNOSTI I PROPUSTI	
PODRUČJA	DOMOVI ZDRAVLJA
Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	8
Sustav unutarnjih kontrola	7
Planiranje i izvršenje plana	14
Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje	17
Prihodi i potraživanja te imovina	7
Rashodi	16
Obveze i manjak prihoda	3
Javna nabava	14

Z a k l j u č a k

Financijska revizija domova zdravlja planirana je i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje.

Domovi zdravlja vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Financijskom revizijom obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje 17 domova zdravlja za 2023. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni i drugi propisi kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja te poslovanje domova zdravlja.

Uvjetna mišljenja o financijskim izvještajima izražena su zbog utvrđenih nepravilnosti u području računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, zbog čega financijski izvještaji djelomično nisu točni, istiniti i vjerodostojni. Najbrojnije nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju i financijskom izvještavanju odnose se na nepravilno evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama, ne ustrojavanje i netočnost analitičkih knjigovodstvenih evidencija te nepotpun popis imovine i obveza.

Nepravilnosti su utvrđene i u poslovanju, zbog čega su za domove zdravlja izražena uvjetna mišljenja o usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te unutarnjim aktima. Najčešće nepravilnosti i propusti u poslovanju utvrđeni su u području javne nabave, rashoda, planiranja i izvršenja plana, sustava unutarnjih kontrola, prihoda, potraživanja i imovine te obveza i manjka prihoda.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju domova zdravlja, Državni ured za reviziju dao je 327 naloga i preporuka, čija bi provedba pridonijela točnijem i realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima, kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava.

S A D R Ź A J

stranica

SAŽETAK	i
UVOD	2
SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	4
OPĆI POKAZATELJI	4
PODACI IZ FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	6
Prihodi i primici	6
Rashodi i izdaci	10
Imovina i obveze	16
PROJEKTI FINANCIRANI U 2023.	18
IZRAŽENA MIŠLJENJA	20
NALAZ REVIZIJE	22
ZAKLJUČAK	36
POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA	37

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 17 domova zdravlja, kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2023.

Ciljevi revizije bili su provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje, provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije te provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Ukupni prihodi i primici revizijom obuhvaćenih domova zdravlja za 2023. iznosili su 232.218.408,55 eura, a vrijednosno najznačajniji su prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza, koji čine 82,6 % ukupnih prihoda i primitaka. Ukupni rashodi i izdaci za 2023. iznosili su 239.358.931,12 eura. Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci u svim domovima zdravlja su rashodi za zaposlene i materijalni rashodi koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 226.785.209,08 eura i čine 94,8 % ukupnih rashoda i izdataka.

O financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja domova zdravlja za 2023. izraženo je po pet bezuvjetnih mišljenja i 12 uvjetnih mišljenja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni i drugi propisi te unutarnji akti kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja i poslovanja domova zdravlja.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u području djelokruga i unutarnjeg ustrojstva, sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršenja plana, računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, prihoda i potraživanja, rashoda, imovine, obveza i manjka prihoda te javne nabave.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- U pojedinim domovima stručno vijeće nije održavalo sjednice ili nisu imenovani članovi stručnog kolegija i povjerenstva za lijekove ili nije ustrojena posebna jedinica za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite.
Pojedini domovi zdravlja nisu provodili unutarnji nadzor odnosno povjerenstvo za unutarnji nadzor nije imenovano, godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora nije donesen, unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih radnika nije proveden.
Etički kodeks kojim se trebaju urediti etičke vrijednosti i načela koje bi zaposlenici primjenjivali u međusobnim odnosima, u odnosu prema radu i prema građanima nije donesen, povjerenik za etiku nije imenovan te način postupanja po prijavljenim situacijama neetičnog ponašanja nije utvrđen.
- Pojedini domovi zdravlja nisu donijeli polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana ili navedene izvještaje nisu podnijeli upravnom vijeću na usvajanje.
Kod većeg broja domova zdravlja nije donesen program rada i razvoja ili je donesen opisno (nisu planirana sredstva za njegovu provedbu, ciljevi koji se namjeravaju postići i pokazatelji uspješnosti ostvarenja ciljeva), nema poveznice s financijskim planom te nisu stvoreni preduvjeti za kontrolu korištenja sredstava po aktivnostima ili nije donesen izvještaj o izvršenju programa rada i razvoja.

- Nepravilnosti u području računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja utvrđene kod većeg broja domova zdravlja, koje se odnose na vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja te popis imovine i obveza, utjecale su na točnost i realnost financijskih izvještaja.

Pojedini domovi zdravlja nisu evidentirali u poslovnim knjigama prihode i rashode te imovinu i obveze na računima propisanim Računskim planom, što je utjecalo na točnost i strukturu podataka o prihodima, rashodima, imovini, vlastitim izvorima i obvezama iskazanim u financijskim izvještajima.

Vrijednosno najznačajnije prihode domovi zdravlja ostvaruju od HZZO-a, na temelju ugovora o provođenju usluga primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (obiteljske (opće) medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, dentalne zdravstvene zaštite, patronažne zdravstvene zaštite, laboratorijske dijagnostike, zdravstvene njege, ljekarničke djelatnosti i palijativne skrbi) te na temelju ugovora o provođenju usluga specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite (djelatnosti radiologije, fizikalne medicine i rehabilitacije, interne medicine, oftalmologije, RTG zuba, oralne kirurgije, psihijatrije, ortodoncije i drugih djelatnosti). Kod pojedinih domova zdravlja prihodi i potraživanja od HZZO-a nisu raščlanjeni na analitičke račune Računskog plana, a kako bi se omogućilo praćenje i kontrola ostvarenja prihoda te naplate potraživanja po svim vrstama ugovorenih zdravstvenih usluga, dok kod pojedinih podaci o obračunanim prihodima za provedenu primarnu zdravstvenu zaštitu i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu nisu usklađeni s podacima HZZO-a utvrđenim zapisnicima o usklađenju.

Kod većeg broja domova zdravlja podaci u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama dugotrajne nefinancijske imovine i glavnoj knjizi nisu usklađeni.

Prema propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo, zdravstvene ustanove, između ostalih i domovi zdravlja obvezni su ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu (u pravilu za medicinski potrošni materijal i lijekove) te evidentirati rashode za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu i umanjeње zaliha u trenutku stvarnog utroška odnosno prodaje. Utvrđeno je da većina domova zdravlja ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju za medicinski potrošni materijal i lijekove po vrsti, količini i vrijednosti u ordinacijama (zbog čega nije omogućena kontrola i praćenje zaliha po vrsti, količini i vrijednosti) te se rashodi za medicinski potrošni materijal i lijekove evidentiraju na temelju računa dobavljača u trenutku zaprimanja u ordinacije, a ne u trenutku stvarnog utroška. Pojedini domovi zdravlja obavili su koncem 2023. popis zaliha u ordinacijama (u pravilu samo količinski), dok većina domova zdravlja navedeni popis nije obavila te vrijednost zaliha medicinskog potrošnog materijala i lijekova nije evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima, a rashodi sadrže i rashode za medicinski potrošni materijal i lijekove koji su ostali neutrošeni u ordinacijama. Najveći broj domova zdravlja ne raspolaže informacijama o stanju zaliha u ordinacijama, odnosno nije uspostavljen sustav praćenja stvarnog utroška medicinskog potrošnog materijala i lijekova zbog čega nije moguća kontrola utroška te se ne može potvrditi je li dio zaliha ostao neutrošen u ordinacijama, odnosno jesu li evidentirani stvarni rashodi ili je trebalo obaviti korekciju rashoda te zaliha medicinskog potrošnog materijala i lijekova.

Dio domova zdravlja nije osigurao podatke o rokovima dospelosti potraživanja te nije proveo ispravak vrijednosti potraživanja u poslovnim knjigama u skladu s propisima o proračunskom računovodstvu, zbog čega podaci o potraživanjima iskazani u financijskim izvještajima nisu realni.

Kod više domova zdravlja utvrđene su nepravilnosti u vezi s evidentiranjem podataka u okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama te iskazivanjem u financijskim izvještajima (nije evidentirana i iskazana tuđa imovina dobivena na korištenje, instrumenti osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova).

Domovi zdravlja obavili su popise imovine i obveza, ali su kod većeg broja domova zdravlja utvrđene nepravilnosti. Popisom nije obuhvaćen dio imovine (zemljišta, građevinski objekti, oprema, knjige, umjetnička djela, novčana sredstva, potraživanja) ili nisu obuhvaćene obveze ili izvanbilančni zapisi (tuđa imovina dobivena na korištenje, dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku). Pojedina središnja povjerenstva za popis nisu sastavila objedinjena izvješća o popisu te rezultatima popisa s prijedlogom načina evidentiranja manjka odnosno viška utvrđenog popisom. S obzirom na to da kod većeg broja domova zdravlja nije obavljen cjelovit popis imovine i obveza te izvanbilančnih zapisa, osnovna svrha popisa (usklađenje knjigovodstvenog stanja i stanja utvrđenog popisom), koja, između ostalog, treba osigurati vjerodostojnost financijskih izvještaja, nije postignuta.

Kod većeg broja domova zdravlja Bilješke uz financijske izvještaje nisu potpune, s obzirom na to da ne sadrže sve propisane podatke. Primjerice, u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima i Bilancu nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja ostvarenja u izvještajnom razdoblju u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Nadalje, Bilješke uz Bilancu ne sadrže popis sudskih sporova u tijeku ili popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina.

- Pojedini domovi zdravlja za dospelja potraživanja nisu poduzimali mjere i aktivnosti za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja (prihoda), odnosno nisu slali opomene i provodili postupke prisilne naplate.
- U većini domova zdravlja značajan broj zaposlenika (zdravstvenih i zaposlenika na administrativno-tehničkim poslovima) ostvario je više od Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja propisanih 180 prekovremenih sati godišnje.
- S obzirom na to da preneseni manjak iz prethodnog razdoblja dio domova zdravlja nije uspio podmiriti do kraja proračunske godine, trebali su donijeti višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Dio domova zdravlja nije napravio cjelovitu analizu i ocjenu postojećeg stanja te donio mjere koje bi pridonijele ostvarenju pozitivnih poslovnih rezultata. Dio domova zdravlja donio je u prethodnim i tekućoj godini višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana te napravio analizu postojećeg stanja i donio mjere, ali poduzete mjere i aktivnosti prema donesenim aktima, kojima je predviđeno povećanje prihoda i smanjenje rashoda, nisu bile dovoljne za smanjenje obveza te manjka prihoda i primitaka prenesenog iz prethodnih godina, odnosno nisu pridonijele ostvarenju pozitivnih poslovnih rezultata. Dospjele obveze koncem 2023. iskazalo je 13 domova zdravlja, a čine 25,8 % ukupnih obveza. S obzirom na navedeno, domovi zdravlja trebaju u dogovoru s HZZO-om i županijama (osnivačima) izraditi cjelovitu analizu i ocjenu postojećeg stanja, utvrditi uzroke nepodmirivanja dospjelih obveza, povećanja obveza i kumuliranog manjka prihoda, utvrditi mjere, način i rok provedbe mjera, financijske učinke koji bi se trebali postići provođenjem svake planirane mjere, odrediti odgovorne osobe te kontinuirano pratiti provođenje predviđenih mjera u cilju ostvarenja pozitivnih poslovnih rezultata.

- Plan nabave donijeli su svi domovi zdravlja. Iako je tijekom godine donesen veći broj izmjena i dopuna plana nabave, pojedini planovi nabave ne iskazuju realne potrebe jer ne sadrže podatke o pojedinim predmetima nabave koji su tijekom godine nabavljani ili sadrže predmete nabave za koje je bilo izvjesno da postupci nabave neće biti provedeni u tekućoj proračunskoj godini. Veći broj domova zdravlja za nabave roba i usluga nije proveo propisane postupke javne nabave ili postupke jednostavne nabave propisane unutarnjim aktima. Bez provedbe propisanih postupaka nabave nabavljeni su robe i usluge, u pravilu, izravnim ugovaranjem, na temelju narudžbenica. Evidencije putem kojih bi se pratilo i kontroliralo (količinski i vrijednosno) cjelovito i pojedinačno izvršenje ugovora o nabavi roba, radova i usluga te evidencije izdanih narudžbenica za potrebe iskazivanja podataka o vrijednosti jednostavne nabave nisu ustrojene ili navedene evidencije nisu potpune. Registri ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne ažuriraju se redovito odnosno ne sadrže pojedine predmete nabave, kao i pojedine propisane podatke po pojedinom predmetu nabave (primjerice, podatke o datumu izvršenja ugovora i okvirnih sporazuma te o ukupno isplaćenom iznosu). Dio obavijesti o dodjeli ugovora ili izmjeni ugovora o nabavi i okvirnih sporazuma nije objavljen u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora i okvirnih sporazuma. Pojedina statistička izvješća ne sadrže pojedine provedene postupke nabave ili sadrže pogrešne podatke (pogrešno unesena vrijednost jednostavne nabave ili sadrži podatke o pojedinim nabavama u okviru jednostavne nabave za koju je vrijednost ugovora istovremeno ispravno iskazana i u okviru javne nabave ili sadrži vrijednosti usluga koje nisu predmet nabave, primjerice komunalne usluge, zakup poslovnog prostora, članarine).

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju domova zdravlja Državni ured za reviziju dao je 327 naloga i preporuka, čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, imovine, obveza, vlastitih izvora i izvanbilančnih zapisa u financijskim izvještajima, kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-1/25-01/5
URBROJ: 613-01-01-25-1

Zagreb, 19. ožujka 2025.

**OBJEDINJENO IZVJEŠĆE
O OBAVLJENIM FINANCIJSKIM REVIZIJAMA
DOMOVA ZDRAVLJA ZA 2023.**

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 17 domova zdravlja.

Postupci revizije provedeni su od 16. siječnja 2024. do 5. ožujka 2025.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

UVOD

Domovi zdravlja svojstvo pravne osobe stječu danom upisa u sudski registar. Upisuju se i u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika. Osnivači domova zdravlja su županije, odnosno Grad Zagreb.

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo domova zdravlja propisano je odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22 i 33/23 – u primjeni od 1. travnja 2023.)¹, Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97 – ispravak, 47/99 – ispravak, 35/08, 127/19 i 151/22), statutom doma zdravlja te drugim propisima i unutarnjim aktima.

Prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvena djelatnost je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja se obavlja kao javna služba na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Domovi zdravlja su nositelji zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti.

Odredbama članka 102. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 100/18), koji je bio u primjeni do konca ožujka 2023., bilo je propisano da se na području jedinice područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: županija) osniva najmanje jedan dom zdravlja, a na području Grada Zagreba osnivaju se najmanje tri doma zdravlja. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 33/23), koji je u primjeni od 1. travnja 2023., izmjenom članka 102. propisano je da se na području županije i Grada Zagreba osniva jedan dom zdravlja.

Županija, odnosno Grad Zagreb obvezni su uskladiti rad i poslovanje domova zdravlja čiji su osnivači na svom području s člankom 102. u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu spomenutog Zakona (listopad 2024.). Zbog specifičnosti pružanja zdravstvene zaštite na pojedinim područjima te na otocima može se osnovati podružnica doma zdravlja.

Koncem 2023. na području 14 županija bio je osnovan po jedan dom zdravlja (jedan osnovan za područje županije od 1993., njih 11 osnovano za područje županije od 2002. i 2003. i dva doma zdravlja osnovana za područje županije 2020. odnosno 2022.), a na području šest županija i Grada Zagreba bilo je osnovano više domova zdravlja te su u 2024. županije i Grad Zagreb pokrenuli aktivnosti na osnivanju jednog doma zdravlja za područje svoje županije i Grada Zagreba.

Prema odredbama članka 103. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, dom zdravlja pruža zdravstvenu zaštitu obavljanjem djelatnosti obiteljske (opće) medicine, dentalne zdravstvene zaštite, dentalnog laboratorija, zdravstvene zaštite žena, zdravstvene zaštite predškolske djece, medicine rada / medicine rada i sporta, logopedije, laboratorijske, radiološke i druge dijagnostike, ljekarničke djelatnosti, fizikalne terapije, patronažne zdravstvene zaštite, zdravstvene njege, psihološke djelatnosti, radne terapije te palijativne skrbi, kao i obavljanjem specijalističko-konzilijarne djelatnosti. Može obavljati zdravstvenu njegu u kući i fizikalnu terapiju u kući. Prema potrebama stanovnika svog područja može ustrojiti i dispanzerske djelatnosti (sveobuhvatne mjere zdravstvene zaštite, odnosno prevencija, radna intervencija, liječenje, socijalno-medicinska skrb i skrb za specifične potrebe stanovnika određenog područja).

Prema odredbi članka 93. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, koji je u primjeni od 1. travnja 2023., poslove, pismohranu i drugu dokumentaciju i radnike koji obavljaju djelatnost sanitetskog prijevoza u domovima zdravlja na području županije, odnosno Grada Zagreba u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu spomenutog Zakona trebaju preuzeti zavodi za hitnu medicinu županija, odnosno Grada Zagreba.

¹ U tekstu se navode propisi koji su se primjenjivali u razdoblju obuhvaćenom revizijom.

Uvjete, način korištenja i raspolaganja prostorom i opremom koja se koristi za obavljanje djelatnosti sanitetskog prijevoza te ostala prava i obveze koje proizlaze iz obavljanja djelatnosti sanitetskog prijevoza sporazumno će utvrditi zavodi za hitnu medicinu i domovi zdravlja uz suglasnost predstavničkog tijela osnivača.

Odredbama članaka 83. do 97. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, propisana su tijela i zadaće tijela zdravstvenih ustanova (upravno vijeće, ravnatelj, stručno vijeće, stručni kolegij, etičko povjerenstvo, povjerenstvo za lijekove, povjerenstvo za kvalitetu).

Minimalni normativi i standardi u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove određeni su Pravilnikom o normativima i standardima za obavljanje zdravstvene djelatnosti (Narodne novine 52/20). Zdravstvene ustanove koje obavljaju zdravstvenu djelatnost, a koje su započele s radom prije stupanja na snagu ovoga Pravilnika, moraju uskladiti svoj rad u pogledu radnika s odredbama ovoga Pravilnika u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika (7. svibnja 2021.). Također, zdravstvene ustanove koje su započele s radom prije stupanja na snagu ovoga Pravilnika moraju uskladiti svoj rad u pogledu medicinsko-tehničke opreme s odredbama ovoga Pravilnika u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika (7. svibnja 2023.).

Državni ured za reviziju je prema Programu i planu rada Ureda za 2024. obavio financijske revizije 17 domova zdravlja kojima su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje za 2023. Financijske revizije obavljene su u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Sastavljena su pojedinačna izvješća o obavljenim financijskim revizijama za svaki dom zdravlja. Pojedinačna izvješća sadrže detaljan opis svih utvrđenih nepravilnosti i propusta, dane naloge za njihovo otklanjanje i preporuke za unaprjeđenje poslovanja te očitovanje zakonskog predstavnika na nalaz revizije.

Na temelju pojedinačnih izvješća sastavljeno je ovo Objedinjeno izvješće o obavljenim financijskim revizijama domova zdravlja za 2023., koje uz subjekte revizije sadrži i predmet i ciljeve revizije, opće pokazatelje o poslovanju domova zdravlja, podatke iz financijskih izvještaja, izražena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja te sažetak značajnijih nepravilnosti i propusta. Također, u tabličnom prikazu dan je za svaki dom zdravlja pregled podataka o ostvarenim prihodima i primicima, rashodima i izdacima, rezultatu poslovanja te stanju potraživanja i obveza.

SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Subjekti revizije bili su 17 domova zdravlja koji su nositelji zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti. Upisani su u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika kao proračunski korisnici županija.

Predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje domova zdravlja za 2023.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Ciljevi revizije bili su: provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje, provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije te provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

OPĆI POKAZATELJI

Ministar zdravstva je Mrežu javne zdravstvene službe donio u rujnu 2012. (Narodne novine 101/12), a izmjene u 2015. (Narodne novine 113/15) i 2018. (Narodne novine 20/18). Mrežom javne zdravstvene službe se za primarnu razinu zdravstvene djelatnosti određuje za područje županije, Grada Zagreba, odnosno jedinica lokalne samouprave potreban broj timova primarne zdravstvene djelatnosti, potreban broj viših medicinskih sestara u domovima zdravlja za patronažnu zdravstvenu zaštitu te potreban broj medicinskih sestara u domovima zdravlja, zdravstvenim ustanovama odnosno privatnim praksama za zdravstvenu njegu. Nadalje, utvrđuje se potreban broj zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika s kojima HZZO sklapa ugovor o provođenju primarne zdravstvene djelatnosti.

U tablici broj 1 daju se opći pokazatelji o domovima zdravlja obuhvaćenim revizijom za 2022. i 2023.

Tablica broj 1

Opći pokazatelji o domovima zdravlja za 2022. i 2023.

Redni broj	Naziv pokazatelja	2022.	2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Broj zaposlenih na 31. prosinca			
1.	Ukupan broj zaposlenih	6 494	6 598	101,6
1.1.	Zdravstveni djelatnici na neodređeno vrijeme	4 602	4 655	101,2
	– radni odnos samo u zdravstvenoj ustanovi	4 594	4 639	101,0
	– kumulativni radni odnos	8	16	200,0
1.2.	Zdravstveni djelatnici na određeno vrijeme	776	857	110,4
1.3.	Administrativno-tehnički djelatnici	1 116	1 086	97,3
II.	Primarna zdravstvena zaštita			
1.	– ugovoreni broj timova			
1.1.	Obiteljska (opća) medicina	678	706	104,1
	– broj osiguranih osoba	907 974	930 806	102,5
1.2.	Dentalna zdravstvena zaštita	413	420	101,7
	– broj osiguranih osoba	629 940	629 175	99,9
1.3.	Zdravstvena zaštita žena	82	81	98,8
	– broj osiguranih osoba	343 866	334 728	97,3
1.4.	Zdravstvena zaštita predškolske djece	97	98	101,0
	– broj osiguranih osoba	99 904	98 749	98,8
1.5.	Sanitetski prijevoz	100	80	80,0
1.6.	Zdravstvena njega	79	79	100,0
1.7.	Laboratorijska dijagnostika	45	46	102,2
1.8.	Palijativna skrb	34	35	102,9
2.	Patronažna zdravstvena zaštita – broj sestara	603	605	100,3
3.	Ljekarnička djelatnost – broj ljekarni	17	16	94,1
III.	Specijalističko-konzilijarna zdravstvena zaštita*			
	– ugovoreni broj timova			
1.	Radiologija	43,95	49,625	112,9
2.	Fizikalna medicina i rehabilitacija	27,3	29,4	107,7
3.	Interna medicina	21,5	20,925	97,3
4.	Oftalmologija	12,925	12,9	99,8
5.	RTG zuba	11	12,5	113,6
6.	Oralna kirurgija	8	9	112,5
7.	Psihijatrija	8,225	8,225	100,0
8.	Ortodoncija	9,7	7,7	79,4
IV.	Specifična zdravstvena zaštita			
	– ugovoreni broj timova			
1.	Medicina rada / Medicina rada i sporta	30	28,7	95,7
V.	Broj usluga**			
1.	Ordinacije primarne zdravstvene zaštite	26 783 011	30 717 824	114,7
2.	Ordinacije specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite	1 257 923	1 534 859	122,0
3.	Ordinacije specifične zdravstvene zaštite	75 229	70 250	93,4

* Dani su podaci u vezi s djelatnostima koje je provodila većina domova zdravlja. Prema obrazloženju domova zdravlja za pojedine djelatnosti broj ugovorenih timova iskazan je decimalno jer je rad timova ugovoren u ordinacijama na puno radno vrijeme i osam sati dodatno tjedno u drugoj ispostavi ili na nepuno radno vrijeme.

** Podaci o broju usluga za ordinacije primarne zdravstvene zaštite obuhvaćaju podatke za djelatnosti obiteljske (opće) medicine, dentalne zdravstvene zaštite, zdravstvene zaštite žena i zdravstvene zaštite predškolske djece. Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije nije raspolagao podacima o broju usluga, a Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije nije raspolagao podatkom o broju obavljenih usluga za primarnu zdravstvenu zaštitu za 2022.

Koncem 2023. ukupno je bilo 6 598 zaposlenika, od kojih 5 512 ili 83,5 % zdravstvenih te 1 086 ili 16,5 % administrativno-tehničkih. Koncem 2023. ukupno je 104 zaposlenika više u odnosu na konac 2022., s time da je povećan broj zdravstvenih zaposlenika za 134, a smanjen broj administrativno-tehničkih zaposlenika za 30.

Koncem 2023. u okviru sedam domova zdravlja obavljana je djelatnost sanitetskog prijevoza. U 2024. pojedini zavodi za javno zdravstvo preuzeli su djelatnost sanitetskog prijevoza od domova zdravlja na području njihove županije, a kod pojedinih je postupak preuzimanja bio u tijeku.

Domovi zdravlja su u 2023. obavljali poslovanje preko vlastitih žiroračuna. Dio domova zdravlja koristi programsku podršku riznice osnivača (županije), i to većinom za potrebe unosa podataka iz financijskog plana i izvršenja financijskog plana.

PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Domovi zdravlja obvezni su voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Oblik i sadržaj financijskih izvještaja propisani su Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22).

Kao proračunski korisnici domovi zdravlja obvezni su sastavljati sljedeće financijske izvještaje: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilancu, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke. Financijski izvještaji domova zdravlja trebaju dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja).

Za potrebe izrade konsolidiranih financijskih izvještaja domovi zdravlja dostavljaju financijske izvještaje nadležnoj jedinici područne (regionalne) samouprave (županiji ili Gradu Zagrebu).

Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije je na koncu 2023. iskazao značajno veće prihode i rashode u odnosu na konac 2022., a prema propisanom načinu iskazivanja prihoda i rashoda kod statusnih promjena tijekom proračunske godine (pripajanje domova zdravlja Sisak i Petrinja Domu zdravlja Kutina obavljeno je 1. rujna 2022. te je obavljena i promjena naziva u Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije). Za razdoblje od 1. siječnja do 31. kolovoza 2022. domovi zdravlja Sisak i Petrinja sastavili su financijske izvještaje za navedeno razdoblje 2022. te prihodi i rashodi za navedeno razdoblje nisu uključeni u ostvarene prihode i rashode Doma zdravlja Sisačko-moslavačke županije za 2022. zbog čega proizlaze značajna odstupanja iskazanih prihoda i rashoda za 2023. (koji sadrže prihode i rashode svih domova zdravlja nakon pripajanja) u odnosu na iskazane u 2022.

Prihodi i primici

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima domova zdravlja obuhvaćenih revizijom, ukupni prihodi i primici za 2023. iznose 232.218.408,55 eura i veći su za 33.636.818,32 eura ili 16,9 % u odnosu na 2022. Značajnija odstupanja u odnosu na prethodnu godinu odnose se na povećanje prihoda iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza za 29.497.052,17 eura ili 18,2 %, i to zbog više ugovorenih i ostvarenih prihoda od HZZO-a za 25.250.473,18 eura ili 17,3 % te više ostvarenih prihoda iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti za 4.246.578,99 eura ili 26,5 %. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene su više za 4.691.773,00 eura ili 66,7 % u odnosu na ostvarene u 2022.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima domova zdravlja za 2022. i 2023.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi i primici domova zdravlja za 2022. i 2023.

u eurima

Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	7.034.442,37	11.726.215,37	166,7
2.	Prihodi od imovine	106.124,19	130.514,70	123,0
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	6.612.789,40	7.345.564,21	111,1
4.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima	19.700.492,14	19.530.526,86	99,1
4.1.	– Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	19.551.765,62	19.271.888,86	98,6
4.2.	– Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	148.726,52	258.638,00	173,9
5.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	162.229.557,15	191.726.609,32	118,2
5.1.	– Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	16.043.624,68	20.290.203,67	126,5
5.2.	– Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	146.185.932,47	171.436.405,65	117,3
6.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	1.267.672,31	1.246.536,29	98,3
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.416.099,69	204.704,00	14,5
8.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	214.412,98	307.737,80	143,5
Ukupni prihodi i primici		198.581.590,23	232.218.408,55	116,9

Vrijednosno najznačajniji udjel u ukupnim prihodima i primicima imaju prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni u iznosu od 191.726.609,32 eura ili 82,6 % (prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza imaju udjel od 73,8 %, a prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti imaju udjel od 8,8 %). Značajni su prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija i povrati po protestiranim jamstvima ostvareni u iznosu od 19.530.526,86 eura koji imaju udjel od 8,4 % te od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene u iznosu od 11.726.215,37 eura koje imaju udjel od 5,0 %.

Vrijednosno značajnije pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna odnose se na pomoći temeljem prijenosa EU sredstava u iznosu od 4.280.648,14 eura za projekte koji se financiraju iz Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. i Mehanizma za oporavak i otpornost u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (vrijednosno značajniji odnose se na projekte u vezi sa specijalističkim usavršavanjem doktora medicine i financiranjem pripravnčkog staža), pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan u iznosu od 2.970.374,97 eura koje su najvećim dijelom ostvarili iz proračuna jedinice lokalne samouprave za sufinanciranje rada ambulanti na njihovom području.

U okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, koji su ostvareni u iznosu od 7.345.564,21 euro, iskazani su prihodi za obavljene zdravstvene usluge pokrivene dopunskim zdravstvenim osiguranjem i sudjelovanjem korisnika usluga zdravstvene zaštite u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacije). Odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 80/13, 137/13, 98/19 i 33/23), propisano je u kojim su slučajevima osigurane osobe obvezne sudjelovati u pokriću troškova zdravstvene zaštite.

Prema odredbama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06, 150/08, 71/10, 53/20, 120/21 i 23/23), dopunsko zdravstveno osiguranje se ustanovljuje ugovorom o dopunskom zdravstvenom osiguranju, koji zaključuju ugovaratelj osiguranja (HZZO i drugi osiguravatelji) i osiguravatelj (fizička osoba). Pokriće troškova sudjelovanja u primarnoj i specijalističko-konzilijarnoj zaštiti iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za osiguravatelja, u skladu sa Zakonom o obveznom zdravstvenom osiguranju, dom zdravlja naplaćuje od ugovaratelja osiguranja.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (vlastiti prihodi) ostvareni u iznosu od 19.271.888,86 eura odnose se na prihode od pruženih usluga u iznosu od 12.895.377,75 eura te prodaje proizvoda i roba u iznosu od 6.376.511,11 eura. Prihodi od pruženih usluga najvećim dijelom se odnose na prihode od zakupa poslovnih prostora (ordinacije u zakupu, ljekarne i drugi korisnici) te na prihode od pruženih zdravstvenih usluga na tržištu koje ne pokriva obvezno (i/ili dopunsko) zdravstveno osiguranje. Odlukama županijskih skupština propisani su kriteriji za određivanje zakupnine te uvjeti i kriteriji za davanje u zakup poslovnih prostora domova zdravlja za obavljanje zdravstvene djelatnosti (u Mreži javne zdravstvene službe i izvan Mreže javne zdravstvene službe). O utrošku vlastitih prihoda domovi zdravlja su izvještavali nadležne županije putem izvještaja o izvršenju financijskog plana (u pravilu, tromjesečno, polugodišnje i godišnje). Prihodi od prodaje proizvoda i robe odnose se na prihode od prodaje lijekova i medicinskih proizvoda u ljekarnama u okviru domova zdravlja koje obavljaju ljekarničku djelatnost. Oblikovanje maloprodajnih cijena lijekova utvrđeno je Odlukom o načinu oblikovanja maloprodajnih cijena lijekova i drugih sredstava koji nisu predmet ugovaranja s HZZO-om (Narodne novine 38/07, 85/07, 138/08 i 80/16). Vrijednosno značajnije donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna odnose se na donacije medicinskih uređaja te donacije za financiranje radova rekonstrukcija u ordinacijama.

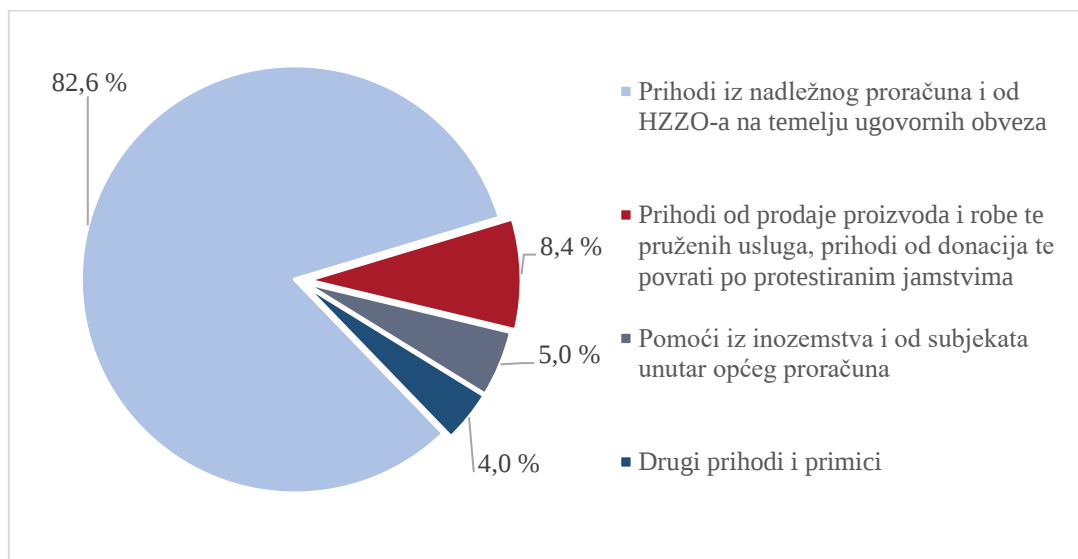
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni su u iznosu od 191.726.609,32 eura, a u okviru navedenih prihoda iskazani su prihodi od HZZO-a u iznosu od 171.436.405,65 eura i prihodi iz nadležnog proračuna u iznosu od 20.290.203,67 eura. Domovi zdravlja ostvaruju prihode od HZZO-a na temelju ugovora o provođenju primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, kojima se uređuju međusobna prava i obveze u vezi s provođenjem primarne i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti odnose se na prihode koje su domovi zdravlja ostvarili od županija u najznačajnijem dijelu na temelju Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u 2023. (Narodne novine 8/23 i 119/23).

Primitke od financijske imovine i zaduživanja u 2023. ostvarila su tri doma zdravlja, a vrijednosno značajnije primitke ostvario je Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije u iznosu od 226.610,72 eura koji se odnose na povrat sredstava oročenih prethodnih godina kod poslovne banke.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture ostvarenih prihoda i primitaka domova zdravlja za 2023.

Grafički prikaz broj 1

Struktura ostvarenih prihoda i primitaka domova zdravlja za 2023.

Drugi prihodi i primici odnose se na prihode od imovine, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, prihode od prodaje nefinancijske imovine, kazne, upravne mjere i ostale prihode te primitke od financijske imovine i zaduživanja.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima za 2022. i 2023., po domovima zdravlja.

Tablica broj 3

Ostvareni prihodi i primici za 2022. i 2023.,
po domovima zdravlja

u eurima

Redni broj	Dom zdravlja	Prihodi i primici		
		2022.	2023.	Indeks 3/2
	1	2	3	4
1.	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije	9.755.272,88	11.130.610,78	114,1
2.	Dom zdravlja Čakovec	4.025.243,90	3.924.139,57	97,5
3.	Dom zdravlja Dubrovnik	5.367.520,29	6.087.738,71	113,4
4.	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije	5.497.894,42	7.421.434,49	135,0
5.	Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije	9.334.039,02	10.564.327,35	113,2
6.	Dom zdravlja Osječko-baranjske županije	20.105.976,06	21.827.154,97	108,6
7.	Dom zdravlja Požeško-slavonske županije	4.444.342,67	5.349.234,23	120,4
8.	Dom zdravlja Primorsko-goranske županije	26.103.507,35	29.195.425,52	111,8
9.	Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije	6.245.249,06	10.530.565,51	168,6
10.	Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije	28.151.169,12	36.658.593,10	130,2
11.	Dom zdravlja Varaždinske županije	5.969.377,85	7.126.810,42	119,4
12.	Dom zdravlja Vinkovci	8.994.164,53	9.495.820,83	105,6
13.	Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije	9.538.779,22	10.770.796,06	112,9
14.	Dom zdravlja Vukovar	3.889.921,27	4.247.135,55	109,2
15.	Dom zdravlja Zadarske županije	6.139.271,90	7.749.843,81	126,2
16.	Dom zdravlja Zagrebačke županije	20.274.946,00	24.425.517,21	120,5
17.	Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria	24.744.914,69	25.713.260,44	103,9
Ukupni prihodi i primici		198.581.590,23	232.218.408,55	116,9

Kod svih domova zdravlja ukupni prihodi i primici za 2023. veći su u odnosu na 2022., uz izuzeće Doma zdravlja Čakovec kod kojeg je iskazano smanjenje u odnosu na prethodnu godinu za 2,5 %. Vrijednosno značajnije povećanje prihoda i primitaka od 68,6 % iskazano je u Domu zdravlja Sisačko-moslavačke županije zbog statusnih promjena. U drugim domovima zdravlja, prihodi i primici su porasli od 3,9 % koje su iskazali Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria, do 35,0 % koje je iskazao Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije.

Vrijednosno značajnije prihode i primitke ostvarili su Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije s udjelom od 15,8 %, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije s udjelom od 12,6 %, Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria s udjelom od 11,1 % i Dom zdravlja Zagrebačke županije s udjelom od 10,5 % u ukupnim prihodima i primicima domova zdravlja.

Rashodi i izdaci

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima domova zdravlja obuhvaćenih revizijom, ukupni rashodi i izdaci za 2023. iznose 239.358.931,12 eura i u odnosu na 2022. veći su za 36.684.147,25 eura ili 18,1 %.

Znatno više ostvareni su rashodi za zaposlene za 29.902.740,51 euro ili 23,5 % u odnosu na ostvarene za 2022. Navedeno povećanje najvećim je dijelom posljedica porasta plaća tijekom 2023., prema odredbama Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama (Narodne novine 56/22, 127/22, 58/23 i 128/23) i odlukama Vlade Republike Hrvatske (povećanje osnovice, dodataka na plaću i iznosa za materijalna prava).

U odnosu na 2022. materijalni rashodi veći su za 5.220.612,15 eura ili 8,1 %, a vrijednosno su značajnije povećani rashodi za usluge za 3.420.249,78 eura ili 15,2 % te rashodi za materijal i energiju za 1.408.733,27 eura ili 4,1 %. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su 1.575.426,44 eura ili 17,6 % više u odnosu na 2022. Do povećanja je najvećim dijelom došlo zbog većih ulaganja u nabavu medicinske i laboratorijske opreme (vrijednosno značajnije u Domu zdravlja Splitsko-dalmatinske županije za 520.743,01 euro, u Istarskim domovima zdravlja – Case della salute dell' Istria za 495.460,22 eura te u Domu zdravlja Primorsko-goranske županije za 315.636,52 eura).

U tablici broj 4 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima domova zdravlja za 2022. i 2023.

Tablica broj 4

Ostvareni rashodi i izdaci domova zdravlja za 2022. i 2023.

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2022.	Ostvareno za 2023.	Indeks 3/2
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	127.513.520,47	157.416.260,98	123,5
2.	Materijalni rashodi	64.148.335,95	69.368.948,10	108,1
2.1.	– Rashodi za materijal i energiju	34.489.689,63	35.898.422,90	104,1
2.2.	– Rashodi za usluge	22.435.880,90	25.856.130,68	115,2
2.3.	– Drugi materijalni rashodi	7.222.765,42	7.614.394,52	105,4
3.	Financijski rashodi	437.734,47	377.532,19	86,2
4.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	26.672,92	116,54	0,4
5.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	33.551,98	128.637,77	383,4
6.	Ostali rashodi	58.483,10	131.988,60	225,7
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	8.969.002,69	10.544.429,13	117,6
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	1.487.482,29	1.391.017,81	93,5
Ukupni rashodi i izdaci		202.674.783,87	239.358.931,12	118,1
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 2)		198.581.590,23	232.218.408,55	116,9
Višak prihoda i primitaka		333.586,00	1.388.799,36	416,3
Manjak prihoda i primitaka		4.426.779,64	8.529.321,93	192,7

Vrijednosno najznačajniji su rashodi za zaposlene u iznosu od 157.416.260,98 eura i sudjeluju sa 65,8 % u ukupnim rashodima i izdacima. Značajni su materijalni rashodi u iznosu od 69.368.948,10 eura koji sudjeluju s 29,0 % i rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 10.544.429,13 eura koji sudjeluju s 4,4 % u ukupnim rashodima i izdacima.

Rashodi za zaposlene imaju najveći udjel u ukupnim rashodima i izdacima u svim domovima zdravlja (osim jednog), i to od udjela od 49,9 % u Domu zdravlja Vinkovci do udjela od 77,2 % u Domu zdravlja Dubrovnik. Izuzetak je Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije gdje materijalni rashodi imaju udjel od 50,6 %, a rashodi za zaposlene imaju udjel od 46,9 % u ukupnim rashodima i izdacima. Plaće zaposlenika u 2023. obračunavane su i isplaćivane prema odredbama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentu složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine 25/13, 72/13, 151/13, 9/14, 40/14, 51/14, 77/14, 83/14 – ispravak, 87/14, 120/14, 147/14, 151/14, 11/15, 32/15, 38/15, 60/15, 83/15, 112/15, 122/15, 10/17, 39/17, 40/17 – ispravak, 74/17, 122/17, 9/18, 57/18, 59/19, 79/19, 119/19, 50/20, 128/20, 141/20, 17/21, 26/21, 78/21, 138/21, 9/22, 31/22, 72/22, 82/22, 99/22, 26/23, 46/23, 104/23 i 155/23), Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama, Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 29/18, 35/19, 78/19, 92/19, 56/20 i 3/23) te Odluke o primjeni prava iz Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nakon isteka produžene primjene za zaposlenike u sustavu zdravstva Vlade Republike Hrvatske (Narodne novine 68/23) iz lipnja 2023. Plaću zaposlenika čini osnovna plaća i dodaci na osnovnu plaću. Osnovnu plaću čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je raspoređen i osnovice za izračun plaće uvećan za 0,5 % za svaku navršenu godinu radnog staža. Navedeni iznos uvećava se za dodatke na plaću koji se odnose na stimulaciju, dodatke za posebne uvjete rada (liječnički dodatak, dodatak za iznimnu odgovornost za život i zdravlje ljudi), položajne dodatke i uvećanja plaća (prekovremeni rad, rad noću, subotom, nedjeljom, smjenski rad, poslijediplomski specijalistički studij i drugo). Osnovica za izračun plaća u 2023., od siječnja do ožujka, iznosila je 884,39 eura, od travnja do rujna 902,08 eura te od listopada iznosi 947,18 eura.

Drugi rashodi za zaposlene odnose se na božićnicu, naknadu za korištenje godišnjeg odmora, jubilarnu nagradu, naknadu za bolovanje iznad 90 dana, invalidnost i smrtni slučaj, otpremninu, naknadu zaposlenicima za rođenje djeteta, dar djeci zaposlenika, dar u naravi i topli obrok. Obračun i isplata plaća provodi se putem sustava Centraliziranog obračuna plaće (COP).

U okviru materijalnih rashoda, vrijednosno značajniji su rashodi za usluge u iznosu od 25.856.130,68 eura, rashodi za robu odnosno medicinski potrošni materijal, lijekove i drugo za daljnju prodaju u ljekarnama koje obavljaju ljekarničku djelatnost (16 ljekarni u okviru pet domova zdravlja) u iznosu od 15.341.893,59 eura, rashodi za medicinski potrošni materijal i lijekove za obavljanje djelatnosti ordinacija u iznosu od 10.407.351,82 eura, rashodi za energiju u iznosu od 6.908.399,74 eura te rashodi za naknade troškova zaposlenima u iznosu od 6.118.007,58 eura. Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na rashode za tekuće i investicijsko održavanje u iznosu od 6.053.771,40 eura, zdravstvene i veterinarske usluge u iznosu od 5.186.382,94 eura te intelektualne usluge u iznosu od 3.937.855,71 euro.

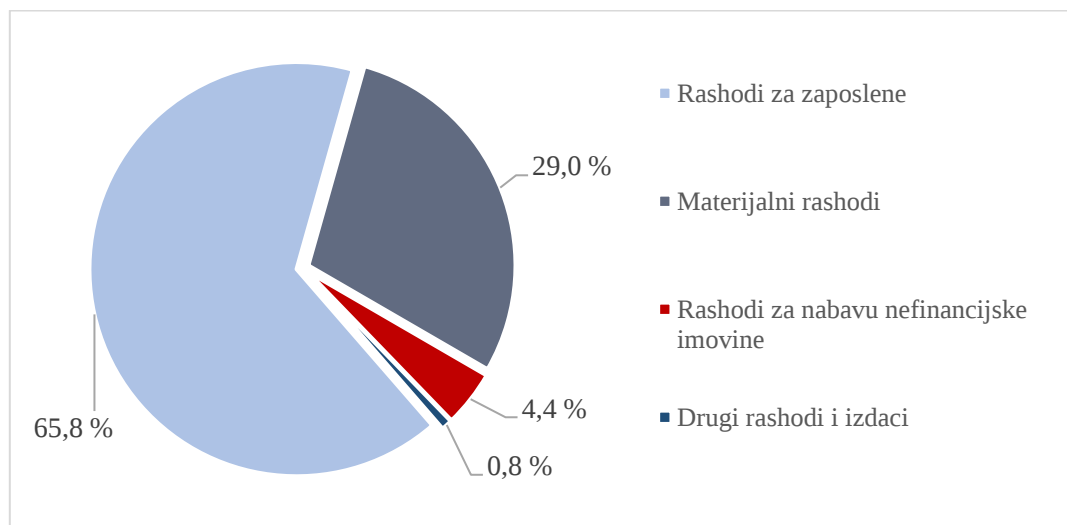
Vrijednosno značajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine odnose se na ulaganja u medicinsku i laboratorijsku opremu u iznosu od 5.124.760,11 eura (od čega su vrijednosno značajnija ostvarena u Domu zdravlja Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 1.500.908,01 euro, Istarskim domovima zdravlja – Case della salute dell' Istria u iznosu od 783.220,81 euro i Domu zdravlja Primorsko-goranske županije u iznosu od 703.919,06 eura) te na dodatna ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 1.855.084,86 eura (vrijednosno značajnija u Domu zdravlja Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 567.088,27 eura i Domu zdravlja Osječko-baranjske županije u iznosu od 472.313,53 eura).

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova ostvareni u iznosu od 1.391.017,81 euro iskazani su u okviru šest domova zdravlja, a najvećim dijelom u iznosu od 963.527,34 eura odnose se na otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova (robnih i financijskih) za nabavu nefinancijske imovine u prethodnim godinama. Krediti i zajmovi najvećim dijelom primljeni su za nabavu medicinske opreme (digitalni RTG uređaji, radiološki dijagnostički ultrazvučni uređaji, digitalni uređaji za mamografiju), izgradnju i opremanje objekata, energetske obnovu te financijski *leasing*. Vrijednosno značajnije izdatke ostvarili su Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 489.014,94 eura, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije u iznosu od 282.699,59 eura te Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria u iznosu od 160.180,55 eura.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture ostvarenih rashoda i izdataka domova zdravlja za 2023.

Grafički prikaz broj 2

Struktura ostvarenih rashoda i izdataka domova zdravlja za 2023.

Drugi rashodi i izdaci odnose se na financijske rashode, pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade te izdatke za financijsku imovinu i otplate zajmova te ostale rashode.

Iz grafičkog prikaza je vidljivo da u domovima zdravlja najznačajniji udjel u ukupnim rashodima i izdacima imaju rashodi za zaposlene i materijalni rashodi te čine 94,8 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

U tablici broj 5 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima za 2022. i 2023., po domovima zdravlja

Tablica broj 5

Ostvareni rashodi i izdaci za 2022. i 2023.,
po domovima zdravlja

u eurima

Redni broj	Dom zdravlja	Rashodi i izdaci		
		2022.	2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije	10.261.218,99	11.716.585,75	114,2
2.	Dom zdravlja Čakovec	3.931.225,90	4.111.469,63	104,6
3.	Dom zdravlja Dubrovnik	5.624.196,22	6.191.881,98	110,1
4.	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije	5.759.362,22	7.233.862,06	125,6
5.	Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije	9.333.075,19	10.508.618,98	112,6
6.	Dom zdravlja Osječko-baranjske županije	20.190.317,05	22.766.662,00	112,8
7.	Dom zdravlja Požeško-slavonske županije	4.563.106,99	5.478.039,87	120,1
8.	Dom zdravlja Primorsko-goranske županije	26.228.327,78	31.599.901,52	120,5
9.	Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije	6.140.950,98	11.437.145,59	186,2
10.	Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije	29.548.795,54	35.712.905,68	120,9
11.	Dom zdravlja Varaždinske županije	5.852.629,96	7.016.436,49	119,9
12.	Dom zdravlja Vinkovci	9.418.195,37	10.014.093,50	106,3
13.	Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije	9.521.221,02	10.681.338,85	112,2
14.	Dom zdravlja Vukovar	4.272.991,35	4.572.116,93	107,0
15.	Dom zdravlja Zadarske županije	6.448.266,24	7.908.251,99	122,6
16.	Dom zdravlja Zagrebačke županije	20.658.838,66	26.234.697,69	127,0
17.	Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria	24.922.064,41	26.174.922,61	105,0
Ukupni rashodi i izdaci		202.674.783,87	239.358.931,12	118,1

Ukupni rashodi i izdaci domova zdravlja za 2023. veći su za 36.684.147,25 eura ili 18,1 % u odnosu na 2022. Uz izuzeće Doma zdravlja Sisačko-moslavačke županije kod kojeg je iskazano povećanje rashoda i izdataka 86,2 % zbog statusnih promjena, rashodi i izdaci u svim domovima zdravlja porasli su od 4,6 % do 27,0 %.

Vrijednosno značajnije rashode i izdatke ostvarili su Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije s udjelom od 14,9 %, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije s udjelom od 13,2 %, Dom zdravlja Zagrebačke županije s udjelom od 11,0 % i Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria s udjelom od 10,9 % u ukupnim rashodima i izdacima.

U tablici broj 6 daju se podaci o financijskim rezultatima za 2023., po domovima zdravlja

Tablica broj 6

Financijski rezultati za 2023., po domovima zdravlja

u eurima

Redni broj	Dom zdravlja	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Višak/manjak	Kumulativni višak/manjak
	1	2	3	4	5
1.	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije	11.130.610,78	11.716.585,75	-585.974,97	-2.609.040,94
2.	Dom zdravlja Čakovec	3.924.139,57	4.111.469,63	-187.330,06	260.163,56
3.	Dom zdravlja Dubrovnik	6.087.738,71	6.191.881,98	-104.143,27	-525.020,56
4.	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije	7.421.434,49	7.233.862,06	187.572,43	-187.287,48
5.	Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije	10.564.327,35	10.508.618,98	55.708,37	425.519,66
6.	Dom zdravlja Osječko-baranjske županije	21.827.154,97	22.766.662,00	-939.507,03	-1.712.827,77
7.	Dom zdravlja Požeško-slavonske županije	5.349.234,23	5.478.039,87	-128.805,64	-486.381,15
8.	Dom zdravlja Primorsko-goranske županije	29.195.425,52	31.599.901,52	-2.404.476,00	-7.627,84
9.	Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije	10.530.565,51	11.437.145,59	-906.580,08	-1.822.890,74
10.	Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije	36.658.593,10	35.712.905,68	945.687,42	-1.044.429,61
11.	Dom zdravlja Varaždinske županije	7.126.810,42	7.016.436,49	110.373,93	-507.165,52
12.	Dom zdravlja Vinkovci	9.495.820,83	10.014.093,50	-518.272,67	17.271,75
13.	Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije	10.770.796,06	10.681.338,85	89.457,21	117.681,91
14.	Dom zdravlja Vukovar	4.247.135,55	4.572.116,93	-324.981,38	-12.357,04
15.	Dom zdravlja Zadarske županije	7.749.843,81	7.908.251,99	-158.408,18	-899.248,81
16.	Dom zdravlja Zagrebačke županije	24.425.517,21	26.234.697,69	-1.809.180,48	-3.563.142,19
17.	Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria	25.713.260,44	26.174.922,61	-461.662,17	-780.147,68
Ukupno		232.218.408,55	239.358.931,12	-7.140.522,57	-13.336.930,45

Od ukupno 17 domova zdravlja obuhvaćenih revizijom, za 2023. manjak prihoda i primitaka iskazalo je 12 domova zdravlja u iznosu od 8.529.321,93 eura, višak prihoda i primitaka iskazalo je pet domova zdravlja u iznosu od 1.388.799,36 eura te je ukupno iskazan manjak prihoda i primitaka u iznosu od 7.140.522,57 eura.

Ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 13.336.930,45 eura ili 5,7 % ukupnih prihoda i primitaka ostvarenih u 2023. Pojedinačno vrijednosno najznačajniji manjak za pokriće u sljedećem razdoblju iskazali su Dom zdravlja Zagrebačke županije u iznosu od 3.563.142,19 eura, Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije u iznosu od 2.609.040,94 eura, Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije u iznosu od 1.822.890,74 eura i Dom zdravlja Osječko-baranjske županije u iznosu od 1.712.827,77 eura.

Imovina i obveze

U financijskim izvještajima domova zdravlja obuhvaćenih revizijom, na 31. prosinca 2023. vrijednost ukupne imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 198.575.135,35 eura.

U tablici broj 7 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 7

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	152.506.345,03	152.163.813,91	99,8
1.1.	– Prirodna bogatstva (zemljište)	7.769.313,56	7.768.136,61	100,0
1.2.	– Građevinski objekti	115.618.556,00	114.139.320,01	98,7
1.3.	– Postrojenja i oprema	18.058.584,73	19.302.993,02	106,9
1.4.	– Prijevozna sredstva	3.214.294,27	2.816.391,37	87,6
1.5.	– Nefinancijska imovina u pripremi	1.972.532,00	2.152.640,70	109,1
1.6.	– Druga nefinancijska imovina	5.873.064,47	5.984.332,20	101,9
2.	Financijska imovina	39.570.789,55	46.411.321,44	117,3
2.1.	– Novčana sredstva	14.197.293,89	13.639.517,91	96,1
2.2.	– Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih	2.197.980,71	1.856.251,58	84,5
2.3.	– Potraživanja za dane zajmove	81.010,51	66.090,06	81,6
2.4.	– Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	662.303,46	866.603,59	130,8
2.5.	– Potraživanja za prihode poslovanja	22.150.863,46	29.778.648,37	134,4
2.6.	– Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	268.284,12	202.780,43	75,6
2.7.	– Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	13.053,40	1.429,50	11,0
Ukupno imovina (1. + 2.)		192.077.134,58	198.575.135,35	103,4
3.	Obveze	27.661.859,81	33.790.296,09	122,2
3.1.	– Obveze za rashode poslovanja	22.355.676,28	28.390.295,61	127,0
3.2.	– Obveze za nabavu nefinancijske imovine	746.489,15	2.193.055,54	293,8
3.3.	– Obveze za kredite i zajmove	4.526.061,86	3.200.814,78	70,7
3.4.	– Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	33.632,52	6.130,16	18,2
4.	Vlastiti izvori	164.415.274,77	164.784.839,26	100,2
Ukupno obveze i vlastiti izvori (3. + 4.)		192.077.134,58	198.575.135,35	103,4
Izvanbilančni zapisi		14.692.136,95	14.124.591,20	96,1

Ukupnu vrijednost imovine čini nefinancijska imovina u iznosu od 152.163.813,91 euro ili 76,6 % i financijska imovina u iznosu od 46.411.321,44 eura ili 23,4 % ukupne imovine.

U okviru nefinancijske imovine koncem 2023. u odnosu na konac 2022. vrijednosno najznačajnije povećana je vrijednost postrojenja i opreme za 1.244.408,29 eura ili 6,9 % uglavnom zbog nabave medicinske opreme.

Potraživanja su koncem 2023. iskazana u iznosu od 31.113.085,54 eura (ukupna potraživanja u iznosu od 33.173.734,09 eura umanjena za ispravak vrijednosti u iznosu od 2.060.648,55 eura) i čine 71,5 % ukupne financijske imovine. Vrijednosno su najznačajnija potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 29.778.648,37 eura s udjelom od 95,7 % u ukupnim potraživanjima.

Ukupne obveze domova zdravlja koncem 2023. (bez odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućih razdoblja) iskazane su u iznosu od 33.784.165,93 eura. Odnose se na obveze za rashode poslovanja u iznosu od 28.390.295,61 euro s udjelom od 84,0 %, obveze za kredite i zajmove u iznosu od 3.200.814,78 eura s udjelom od 9,5 % te obveze za nabavu nefinancijske imovine u iznosu od 2.193.055,54 eura s udjelom od 6,5 % u ukupnim obvezama.

U tablici broj 8 daju se podaci o ukupnim i dospjelim potraživanjima i obvezama, po domovima zdravlja.

Tablica broj 8

Ukupna i dospjela potraživanja i obveze koncem 2023.,
po domovima zdravlja

u eurima

Redni broj	Dom zdravlja	Potraživanja		Obveze	
		Ukupna	Dospjela	Ukupne	Dospjele
	1	2	3	4	5
1.	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije	1.271.456,32	230.777,34	2.862.405,28	1.574.101,97
2.	Dom zdravlja Čakovec	366.735,57	14.675,35	311.313,41	3.682,25
3.	Dom zdravlja Dubrovnik	544.796,12	28.059,31	658.219,93	91.550,78
4.	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije	1.185.171,98	0,00	735.777,97	0,00
5.	Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije	1.155.540,84	82.457,00	961.958,80	1.100,20
6.	Dom zdravlja Osječko-baranjske županije	3.843.916,89	380.921,60	2.562.355,51	486.012,03
7.	Dom zdravlja Požeško-slavonske županije	686.179,87	131.493,51	671.958,24	211.496,57
8.	Dom zdravlja Primorsko-goranske županije	4.422.834,90	1.422.229,38	6.129.469,43	1.736.583,11
9.	Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije	1.254.611,37	1.194.655,59	1.537.914,27	1.537.662,60
10.	Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije	5.352.271,29	2.815.454,76	4.852.541,40	1.026.810,01
11.	Dom zdravlja Varaždinske županije	710.982,23	91.742,17	1.067.520,50	0,00
12.	Dom zdravlja Vinkovci	1.352.152,57	839.704,65	1.448.872,97	235.141,40
13.	Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije	1.753.799,31	768.527,43	755.596,91	0,00
14.	Dom zdravlja Vukovar	354.165,19	0,00	405.156,34	0,00
15.	Dom zdravlja Zadarske županije	1.037.062,89	984.511,40	1.687.328,83	501.459,21
16.	Dom zdravlja Zagrebačke županije	3.920.601,98	108.053,43	3.700.671,93	1.277.013,48
17.	Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria	3.961.454,77	1.735.314,77	3.441.234,37	32.644,17
Ukupno		33.173.734,09	10.828.577,69	33.790.296,09	8.715.257,78

Ukupna potraživanja koncem 2023. u odnosu na stanje koncem 2022. veća su za 8.293.471,30 eura ili 33,3 %, a dospjela potraživanja su veća za 3.084.679,14 eura ili 39,8 %

Ukupna potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja od HZZO-a na temelju ugovornih obveza za provedenu primarnu i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja i druge zdravstvene usluge (usluge medicine rada, stomatološka pomagala i drugo) te za lijekove izdane na recept u ljekarnama, za pomoći na temelju prijenosa EU sredstava za provedbu projekata specijalističkog usavršavanja doktora medicine te na druga potraživanja (za zakup, pružene zdravstvene usluge pravnim osobama i dopunsko zdravstveno osiguranje). Vrijednosno značajniji dio potraživanja koji se odnosi na potraživanja od HZZO-a je do godine dana starosti i naplaćena su u narednoj godini.

Ukupne obveze koncem 2023. u odnosu na konac 2022. veće su za 6.128.436,28 eura ili 18,1 %, a dospjele obveze veće su za 3.146.904,27 eura ili 56,5 %. Četiri doma zdravlja nemaju koncem 2023. dospelih obveza.

PROJEKTI FINANCIRANI U 2023.

Domovi zdravlja su u 2023. provodili projekte koji se financiraju iz EU sredstava. U pojedinačnim izvješćima dani su opći pregledi aktivnosti u vezi s projektima koji su obuhvaćeni revizijom. Vrijednosno značajniji projekti su u vezi sa specijalističkim usavršavanjem doktora medicine u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., koje je provodilo osam domova zdravlja i u vezi s financiranjem specijalističkog usavršavanja doktora medicine u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., koje je provodilo 15 domova zdravlja (dva doma zdravlja provodila su po dva projekta). Drugi projekti koje su provodili pojedini domovi zdravlja su Sufinanciranje pripravničkog staža u okviru programa Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Mjere aktivne politike zapošljavanja, Zdravozubci – prevencija i promocija oralnog zdravlja prvoškolaca, Zdravo srce – zdrava budućnost te Jednostavna izravna dodjela bespovratnih sredstava iz Fonda solidarnosti. Ukupna vrijednost navedenih projekata iznosi 49.115.616,17 eura.

- Specijalističko usavršavanje doktora medicine u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

U 2023. u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. domovi zdravlja provodili su projekte Specijalističko usavršavanje doktora medicine. Ciljevi navedenih projekata su osiguranje bolje popunjenosti mreže zdravstvene zaštite kroz popunjavanje liječničkih timova bez nositelja te dijelom nadomještanje broja liječnika specijalista na području županija na kojima pojedini dom zdravlja posluje, a koji u sljedećih pet godina odlaze u mirovinu odnosno poboljšati pristup zdravstvenoj skrbi putem održivog povećanja broja specijalista, čime se neposredno osigurava bolja pokrivenost depriviranih područja unutar županija i time ranjivijih skupina stanovnika.

Projekti su započeli tijekom 2018. Ministarstvo zdravstva (posredničko tijelo razine 1), Hrvatski zavod za zapošljavanje (posredničko tijelo razine 2) i domovi zdravlja (korisnici bespovratnih sredstava) zaključili su ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava. Ugovorena ukupna vrijednost projekata iznosi 12.355.520,66 eura (ujedno i iznos prihvatljivih troškova), od čega se iz sredstava Europske unije financira 11.835.312,95 eura, a nacionalno sufinanciranje ima ugovoren samo jedan dom zdravlja i iznosi 520.207,71 euro (ili 15,0 %). Odobravane su specijalizacije iz djelatnosti obiteljske medicine, zdravstvene zaštite žena, zdravstvene zaštite predškolske djece, fizikalne medicine i rehabilitacije, te kliničke radiologije.

Specijalizanti su bili odabrani putem javnih natječaja, a Ministarstvo zdravstva je izdavallo rješenja o odobravanju specijalizacija prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine. S odabranim kandidatima domovi zdravlja zaključivali su ugovore o međusobnim pravima i obvezama u vezi s provođenjem specijalističkog usavršavanja.

Razdoblje provedbe projekata je od veljače 2018. do srpnja 2024. (različito ugovoreno za svaki dom zdravlja). Prihvatljivi izravni troškovi su naknade za obavljeni rad koje proizlaze iz odredbi ugovora o radu. Neizravni troškovi (troškovi koji nisu izravno povezani s pojedinom aktivnošću) odobravaju se, u pravilu, u visini od 15,0 % odobrenih prihvatljivih troškova. Neprihvatljivi su troškovi ostvareni nakon 31. prosinca 2023. te, između ostalog, troškovi prigodnih nagrada i jednokratnih naknada zaposlenicima, troškovi edukacija i studijskih putovanja koja nisu navedena u projektima u vezi sa specijalističkim usavršavanjem te troškovi sistematskih pregleda. Prema ugovorima domovi zdravlja su u obvezi osigurati sredstva za pokriće troškova za koje se naknadno utvrdi da su neprihvatljivi.

Domovi zdravlja podnosili su tromjesečne zahtjeve za nadoknadu sredstava za već plaćene rashode navedenog projekta. Kod većine domova zdravlja provedba projekata u vezi sa specijalističkim usavršavanjima završena je u srpnju 2024.

Do konca 2023. ukupni prihodi projekata ostvareni su u iznosu od 10.263.877,22 eura (od čega u 2023. u iznosu od 1.707.004,89 eura), a ukupni rashodi projekata ostvareni su u iznosu od 10.880.129,28 eura (od čega u 2023. u iznosu od 1.459.248,86 eura). Završna izvješća o provedbi projekata Specijalističko usavršavanje podnesena su nadležnom tijelu do konca srpnja 2024. Ciljevi projekata su u cijelosti ostvareni kod šest domova zdravlja, a kod pojedinih domova zdravlja (koji su ujedno prijavili najveći broj specijalizacija) većina specijalizanata je završila specijalizacije, dok pojedine specijalizantice, do vremena podnošenja završnog izvješća nisu privedle kraju specijalizaciju zbog korištenja roditeljnog i roditeljskog dopusta (prema odredbama Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine, u slučaju prekida specijalizacije radi korištenja roditeljnog i roditeljskog dopusta specijalizacija se produljuje za vrijeme koliko je trajao prekid), u kojem slučaju domovi zdravlja završetke specijalizacija podmiruju iz vlastitih sredstava, a pojedine specijalizantice/specijalizanti su odustali od specijalizacija radi preseljenja i prelaska na rad u druge zdravstvene ustanove uz obvezu povrata troškova specijalizacije.

- Specijalističko usavršavanje doktora medicine u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Domovi zdravlja su u 2023., u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., provodili projekte kojima je omogućeno specijalističko usavršavanje doktora medicine na području javnog zdravstva pojedinih županije. Ciljevi navedenih projekata su ostvarenje ravnomjerne i dostatne popunjenosti Mreže javne zdravstvene službe, dostupnost zdravstvene zaštite građanima odnosno poboljšanje pristupa zdravstvenoj skrbi putem održivog povećanja broja specijalista.

Projekti su započeli tijekom 2023. Ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava zaključili su Ministarstvo zdravstva (nadležno tijelo), Hrvatski zavod za zapošljavanje (posredničko tijelo) i domovi zdravlja (korisnici bespovratnih sredstava). Ugovorena ukupna vrijednost projekata iznosi 35.870.312,22 eura, prihvatljivi troškovi iznose 35.674.745,16 eura, a neprihvatljivi troškovi 195.567,06 eura. Razdoblje provedbe projekata je od ožujka 2020. do svibnja 2028., a razdoblje prihvatljivosti troškova projekata od veljače 2020. do konca 2028. (različito ugovarano kod pojedinih projekata). Ugovori su dopuštali retroaktivno potraživanje sredstava (razdoblje provedbe projekta počinje prije stupanja na snagu ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava) te su u troškove projekta uključeni troškovi doktora medicine koji su na specijalizaciju upućeni od 2020. nadalje.

Prema ugovorima o dodjeli bespovratnih sredstava, domovi zdravlja osiguravaju sredstva za pokriće troškova za koje se naknadno utvrdi da su neprihvatljivi (između ostalog, prekovremeni rad i dežurstva specijalizanata, troškove koji se financiraju iz drugih izvora te koji nisu izravno vezani za specijalističko usavršavanje).

Tijekom izvršavanja ugovora domovi zdravlja su u obvezi podnositi izvješća o napretku projekta (svaka tri mjeseca), završno izvješće o provedbi projekta (dio je završnog zahtjeva za nadoknadu sredstava), izvješća o napretku i provedbi projekta (završno izvješće) te izvješće nakon provedbe projekta u roku propisanom pozivom za dodjelu bespovratnih sredstava. Zahtjevi za nadoknadu sredstava i izvještavanje o napretku i provedbi projekta podnose se putem *online* sustava Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (eNPOO).

Prije zaključenja navedenih ugovora, specijalizanti su bili odabrani putem javnog natječaja, a Ministarstvo zdravstva je donijelo rješenja kojima je odredilo područje i program, početak specijalizacije, glavnog mentora i mentora te primjenu odredbi Pravilnika o specijalističkom usavršavanju doktora medicine. U projekte je uključeno usavršavanje specijalizanata iz obiteljske medicine, zdravstvene zaštite žena, zdravstvene zaštite predškolske djece, fizikalne medicine i rehabilitacije, oftalmologije i optometrije, opće interne medicine, medicine rada i sporta, te iz kliničke radiologije s kojima su zaključeni ugovori o međusobnim pravima i obvezama.

Do konca 2023. ostvareni su prihodi u ukupnom iznosu od 1.986.262,44 eura, od čega su u 2023. ostvareni u iznosu od 1.983.471,00 euro. Ukupni rashodi iznose 8.609.074,70 eura, od čega se na rashode ostvarene u 2023. odnosi 6.786.279,44 eura. U vrijeme obavljanja revizije, koncem 2024., provedba navedenih projekata je u tijeku.

IZRAŽENA MIŠLJENJA

Na temelju utvrđenih činjenica te pribavljenih dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za svaki dom zdravlja izraženo je mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir te poslovanje domova zdravlja.

O financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja domova zdravlja za 2023. izraženo je po:

- **pet bezuvjetnih mišljenja**
- **12 uvjetnih mišljenja.**

Bezuwjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja. Bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada je poslovanje u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji su određeni kao kriteriji.

Uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti) koje pojedinačno ili skupno imaju značajan, ali nemaju prožimajući učinak na financijske izvještaje. Uvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u manjoj mjeri nije obavljano u skladu s propisima i unutarnjim aktima.

U tablici broj 9 navedena su izražena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja za 2023., po domovima zdravlja.

Tablica broj 9

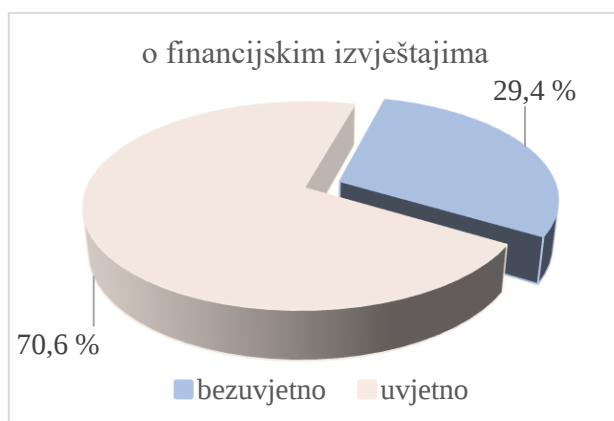
Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja,
po domovima zdravlja

Redni broj	Domovi zdravlja	Mišljenje za 2023.	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
1.	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije	uvjetno	uvjetno
2.	Dom zdravlja Čakovec	bezuvjetno	bezuvjetno
3.	Dom zdravlja Dubrovnik	uvjetno	uvjetno
4.	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije	uvjetno	bezuvjetno
5.	Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije	bezuvjetno	bezuvjetno
6.	Dom zdravlja Osječko-baranjske županije	uvjetno	bezuvjetno
7.	Dom zdravlja Požeško-slavonske županije	uvjetno	bezuvjetno
8.	Dom zdravlja Primorsko-goranske županije	uvjetno	uvjetno
9.	Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije	uvjetno	uvjetno
10.	Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije	uvjetno	uvjetno
11.	Dom zdravlja Varaždinske županije	bezuvjetno	uvjetno
12.	Dom zdravlja Vinkovci	bezuvjetno	uvjetno
13.	Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije	uvjetno	uvjetno
14.	Dom zdravlja Vukovar	bezuvjetno	uvjetno
15.	Dom zdravlja Zadarske županije	uvjetno	uvjetno
16.	Dom zdravlja Zagrebačke županije	uvjetno	uvjetno
17.	Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria	uvjetno	uvjetno

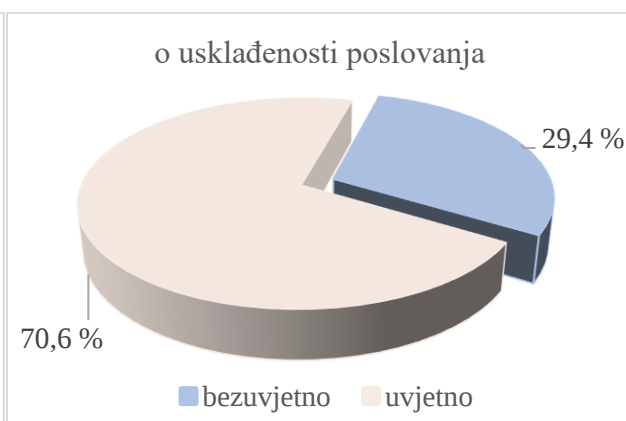
Za dva doma zdravlja izražena su bezuvjetna mišljenja, a za devet domova zdravlja uvjetna mišljenja i o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja. Za šest domova zdravlja izražena su različita mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture izraženih mišljenja domova zdravlja za 2023.

Struktura izraženih mišljenja

Grafički prikaz broj 3

Grafički prikaz broj 4

NALAZ REVIZIJE

Za svaki dom zdravlja obuhvaćen revizijom sastavljeno je izvješće o obavljenoj reviziji u kojem su opisane nepravilnosti i propusti utvrđeni revizijom financijskih izvještaja i poslovanja. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitosti korištenja sredstava.

Zakonski predstavnici domova zdravlja su u očitovanjima, koja su ugrađena u izvješća o obavljenim revizijama, naveli obrazloženja zbog čega su i u kojim okolnostima nepravilnosti i propusti učinjeni. Također, u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, zakonski predstavnici domova zdravlja dužni su u roku od 60 dana od primitka izvješća o obavljenoj reviziji dostaviti plan provedbe naloga i preporuka, s popisom aktivnosti za otklanjanje nepravilnosti i propusta te rokova i osoba odgovornih za provedbu aktivnosti.

Financijskom revizijom utvrđene su nepravilnosti i propusti u području sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršenja plana, računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, prihoda i potraživanja te imovine, rashoda, obveza te manjka prihoda i javne nabave, a u nastavku se navode značajnije nepravilnosti i propusti prema područjima u kojima su utvrđeni.

– Sustav unutarnjih kontrola

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti, odredbama članaka 83. do 97. propisana su tijela i zadaće tijela zdravstvenih ustanova (upravno vijeće, ravnatelj, stručno vijeće, stručni kolegij, etičko povjerenstvo, povjerenstvo za lijekove i povjerenstvo za kvalitetu). Stručni kolegij je tijelo koje u svakoj djelatnosti zdravstvene ustanove razmatra pitanja iz područja stručnog rada te djelatnosti, a sastav i način njegova rada uređuje se statutom zdravstvene ustanove. Povjerenstvo za lijekove je tijelo koje osigurava provedbu svih aktivnosti vezanih za primjenu lijekova i medicinskih proizvoda u zdravstvenoj ustanovi te ima najmanje pet članova koje imenuje upravno vijeće. Pojedina stručna vijeća nisu održavala sjednice i obavljala poslove iz nadležnosti, a članovi pojedinih stručnih kolegija i povjerenstva za lijekove nisu imenovani.

Odredbama članaka 201. i 202. navedenog Zakona propisano je da zdravstvena ustanova obvezno provodi unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih radnika. Unutarnji nadzor provodi se na temelju općeg akta zdravstvene ustanove i godišnjeg plana i programa provedbe unutarnjeg nadzora. Pojedini domovi zdravlja nisu provodili unutarnji nadzor odnosno povjerenstvo za unutarnji nadzor nije imenovano, godišnji plan i program provedbe unutarnjeg nadzora nije donesen, unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih radnika nije proveden.

Nadalje, domovi zdravlja obvezni su uspostaviti i razvijati sustav financijskog upravljanja i kontrola u skladu s odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16) te Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Sustav unutarnjih kontrola prema odredbama Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji je uspostavila odgovorna osoba institucije u svrhu uspješnog upravljanja i ostvarenja općih ciljeva, kao što su: obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način; usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima; zaštita sredstava od gubitaka, zlouporabe i štete; jačanje odgovornosti za ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja preduvjeta za postupanje u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

Svrha sustava unutarnjih kontrola jest poboljšanje upravljanja radi postizanja općih ciljeva, kao što su obavljanje poslovanja na pravilan, etičan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, planovima, programima i postupcima, zaštita sredstava od gubitaka uzrokovanih lošim upravljanjem, neopravdanim trošenjem i korištenjem te zaštita od drugih oblika nepravilnosti, jačanje odgovornosti za uspješno ostvarenje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja. Sustav unutarnjih kontrola obuhvaća sve poslovne procese koji vode ostvarenju poslovnih ciljeva, a uspostavlja se u svim ustrojstvenim jedinicama koje u skladu s danim ovlastima i odgovornostima ostvaruju te ciljeve.

Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva. Pojedini domovi zdravlja nisu donijeli pojedine unutarnje akte kojima se detaljnije uređuju ključni procesi za dobro financijsko upravljanje (primjerice, unutarnje akte o ostvarenju i korištenju vlastitih prihoda, unutarnje akte kojima bi se uredio način i uvjeti korištenja službenih vozila, poslovnih kartica i mobilnih telefona te ostvarivanje rashoda reprezentacije) ili su unutarnji akti doneseni, a ne sadrže pojedine propisane elemente (unutarnji akti o unutarnjem ustrojstvu ne sadrže opis poslova pojedinog radnog mjesta/položaja ni broj izvršitelja). Nadalje, odredbe pojedinih donesenih procedura nisu poštivane (primjerice, procedura zaprimanja računa, njihove provjere i pravovremenog plaćanja u dijelu koji se odnosi na provjeru i odobrenje računa).

Nadalje, prema odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, kao okvir za razvoj sustava unutarnjih kontrola navedeno je, između ostalog, donošenje etičkog kodeksa, njegovo objavljivanje na mrežnim stranicama institucije ili na drugi prikladan način te imenovanje povjerenika za etiku i utvrđivanje načina postupanja po prijavljenim situacijama neetičnog ponašanja. Pojedini domovi zdravlja nisu donijeli etički kodeks kojim se trebaju urediti etičke vrijednosti i načela koje bi zaposlenici primjenjivali u međusobnim odnosima, u odnosu prema radu i prema građanima, nisu imenovali povjerenika za etiku i utvrdili način postupanja po prijavljenim situacijama neetičnog ponašanja.

Kriteriji za uspostavu unutarnje revizije propisani su Pravilnikom o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru. Prema odredbama članka 11. navedenog Pravilnika, za korisnike proračuna u sustavu zdravstva u vlasništvu lokalnih jedinica, nadležni župan, odnosno gradonačelnik može, prema procjeni opravdanosti, uzimajući u obzir propisane kriterije i uz prethodnu suglasnost ministra financija, donijeti odluku o osnivanju zajedničke jedinice za unutarnju reviziju. Pojedine zajedničke jedinice/službe obavile su revizije poslovanja domova zdravlja ili revizije pojedinih procesa domova zdravlja (primjerice, procesa obračuna i isplate plaća, procesa nabave s naglaskom na zakonitost i transparentnost navedenog procesa, procesa upravljanja obvezama), dale su preporuke za unaprjeđenje koje bi trebale pridonijeti jačanju odgovornosti čelnika nadležnih upravnih odjela u županijama i čelnika domova zdravlja za uspostavu, razvoj i provođenje prethodnih i naknadnih kontrola te su pratile provođenje preporuka.

Državni ured za reviziju domovima zdravlja kod kojih su utvrđene navedene nepravilnosti, naložio je održavati sjednice stručnog vijeća i obavljati poslove iz nadležnosti te imenovati članove stručnog kolegija i povjerenstva za lijekove u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i statuta. Nadalje, naložio je provoditi unutarnji nadzor nad radom ustrojstvenih jedinica i zdravstvenih radnika u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i općim aktom o unutarnjem nadzoru doma zdravlja te godišnjim planom i programom provedbe unutarnjeg nadzora.

Također, naložio je donijeti etički kodeks, upoznati zaposlenike s etičkim kodeksom i etičkim vrijednostima, utvrditi situacije potencijalnih sukoba interesa i mjere za sprječavanje sukoba interesa te imenovati povjerenika za etiku u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

Nadalje, preporučio je pisanim procedurama urediti poslovne procese i primjenjivati navedene procedure kako bi se osigurali uvjeti za dobro financijsko upravljanje.

– Planiranje i izvršenje plana

Domovi zdravlja su proračunski korisnici jedinica područne (regionalne) samouprave (županija) te su obvezni sastavljati financijski plan u skladu s odredbama Zakona o proračunu i uputama Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Financijski plan za 2023. s projekcijama za 2024. i 2025. trebao je sadržavati prihode i primitke iskazane po vrstama, rashode i izdatke predviđene za trogodišnje razdoblje, razvrstane prema proračunskim klasifikacijama te obrazloženje prijedloga financijskog plana. Obvezni su sastavljati i donositi polugodišnje i godišnje izvještaje o izvršenju financijskog plana, a u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o sastavljanju polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana (Narodne novine 85/23). Svi domovi zdravlja obuhvaćeni revizijom donijeli su financijski plan za 2023. te projekcije za 2024. i 2025. i tijekom godine izmjene i dopune financijskih planova. Pojedini domovi zdravlja nisu donijeli polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana ili navedene izvještaje nisu podnijeli upravnom vijeću na usvajanje.

Uz financijske planove, upravno vijeće, prema odredbi članka 36. Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97 – ispravak, 47/99 – ispravak, 35/08, 127/19 i 151/22) i odredbama članka 84. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, donosi program i plan razvoja te nadzire njegovo izvršenje. Kod većeg broja domova zdravlja nije donesen program rada i razvoja ili je donesen opisno (nisu planirana sredstva za njegovu provedbu, ciljevi koji se namjeravaju postići i pokazatelji uspješnosti ostvarenja ciljeva), nema poveznice s financijskim planom te nisu stvoreni preduvjeti za kontrolu korištenja sredstava po aktivnostima ili nije donesen izvještaj o izvršenju programa rada i razvoja.

Nadalje, iako su ostvarena značajna ulaganja u objekte i opremu te značajni rashodi za održavanje objekata i opreme, veći broj domova zdravlja nije donio plan ulaganja u objekte i opremu ni plan tekućeg i investicijskoga održavanja objekata, opreme i postrojenja, a prema vrsti i lokaciji radova i usluga, izvorima financiranja te određivanju prioriteta sa svrhom jednakog razvijanja pojedinih djelatnosti uzimajući u obzir postojeće stanje, opremljenost te ulaganja u prethodnim godinama.

Državni ured za reviziju domovima zdravlja kod kojih su utvrđene nepravilnosti naložio je donijeti polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu i Pravilnika o sastavljanju polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna i financijskog plana.

Nadalje, naložio je donijeti program i plan razvoja te nadzirati njegovo izvršenje u skladu s odredbama Zakona o ustanovama i Zakona za zdravstvenoj zaštiti.

Također, preporučio je donijeti plan ulaganja u objekte i opremu te plan tekućeg i investicijskog održavanja objekata i opreme, a prema vrsti i lokaciji radova i usluga, izvorima financiranja te određivanju prioriteta sa svrhom jednakog razvijanja pojedinih odjela, uzimajući u obzir postojeće stanje po odjelima, opremljenost odjela te ulaganja u prethodnim godinama.

– Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje

Domovi zdravlja obvezni su primjenjivati proračunsko računovodstvo propisano odredbama Zakona o proračunu i njegovim provedbenim propisima.

Odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20 – na snazi do 30. prosinca 2023.) propisana je organizacija knjigovodstva, poslovne knjige, načela iskazivanja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, imovine, obveza i vlastitih izvora, sadržaj Računskog plana, popis imovine i obveza te druga područja koja se odnose na proračunsko računovodstvo. Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22) propisan je oblik, sadržaj i rokovi predaje financijskih izvještaja. Nadalje, Uputom Ministarstva financija o obavljanju popisa imovine i obveza utvrđeni su obveznici primjene, metodologija obavljanja popisa imovine i obveza, dokumenti te postupci i procedure svih faza provedbe popisa imovine i obveza.

Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještavanjem utvrđeni su kod svih domova zdravlja, a odnose se na nepravilno evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama, neustrojavanje i netočnost analitičkih knjigovodstvenih evidencija, nepotpun popis imovine i obveza te izvanbilančnih zapisa, neusklađenost podataka evidentiranih u poslovnim knjigama i iskazanih u financijskim izvještajima.

Pojedini domovi zdravlja nisu evidentirali u poslovnim knjigama prihode i rashode te imovinu i obveze na računima propisanim Računskim planom, što je utjecalo na točnost i strukturu podataka o prihodima, rashodima, imovini, vlastitim izvorima i obvezama iskazanim u financijskim izvještajima.

Vrijednosno najznačajnije prihode domovi zdravlja ostvaruju od HZZO-a, na temelju ugovora o provođenju usluga primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (obiteljske (opće) medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, dentalne zdravstvene zaštite, patronažne zdravstvene zaštite, laboratorijske dijagnostike, zdravstvene njege, ljekarničke djelatnosti i palijativne skrbi) te na temelju ugovora o provođenju usluga specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite (djelatnosti radiologije, fizikalne medicine i rehabilitacije, interne medicine, oftalmologije, RTG zuba, oralne kirurgije, psihijatrije, ortodoncije i drugih djelatnosti). Kod pojedinih domova zdravlja prihodi i potraživanja od HZZO-a nisu raščlanjeni na analitičke račune Računskog plana, a kako bi se omogućilo praćenje i kontrola ostvarenja prihoda te naplate potraživanja po svim vrstama ugovorenih zdravstvenih usluga, dok kod pojedinih podaci o obračunanim prihodima za provedenu primarnu zdravstvenu zaštitu i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu nisu usklađeni s podacima HZZO-a utvrđenim zapisnicima o usklađenju.

Svi domovi zdravlja ustrojili su glavnu knjigu, ali veći broj domova zdravlja nije ustrojio određene analitičke knjigovodstvene evidencije ili analitičke knjigovodstvene evidencije ne sadrže sve propisane podatke. Odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, propisano je da su pomoćne knjige analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja iz čega proizlazi da analitičke evidencije i glavna knjiga moraju biti usklađene. Kod većeg broja domova zdravlja podaci u analitičkim knjigovodstvenim evidencijama dugotrajne nefinancijske imovine i glavnoj knjizi te iskazani u glavnoj knjizi nisu usklađeni. Domovi zdravlja upravljaju i raspolažu većim brojem poslovnih prostora / poslovnih objekata i stanova. Pojedini domovi zdravlja trebaju poduzeti aktivnosti radi procjene vrijednosti i evidentiranja u poslovnim knjigama poslovnih objekata i stanova koji nisu evidentirani u poslovnim knjigama.

Prema odredbama članka 10. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu knjiženje i evidentiranje u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme njezina sastavljanja i njezin materijalni sadržaj, što znači narav, vrijednost i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj.

Zakonski predstavnik ili osoba koju on ovlasti potpisom na ispravi ili memoriranom šifrom ovlaštenja za transakciju jamči da je isprava istinita i da realno prikazuje poslovnu promjenu odnosno transakciju. Evidentiranje pojedinih poslovnih događaja u poslovnim knjigama provedeno je bez urednih i vjerodostojnih te prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava ili knjigovodstvene isprave ne sadrže sve potrebne podatke (isplate sa žiroračuna, računi za reprezentaciju, usluge tekućeg održavanja, računalne usluge).

Prema propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo, zdravstvene ustanove, između ostalih i domovi zdravlja obvezni su ustrojiti analitičku knjigovodstvenu evidenciju za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu (u pravilu za lijekove i medicinski potrošni materijal) te evidentirati povećanje zaliha u trenutku nabave, a rashode za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu i umanjenje zaliha u trenutku stvarnog utroška odnosno prodaje.

U okviru materijalnih rashoda, evidentirani su rashodi za medicinski potrošni materijal i lijekove u iznosu od 10.407.351,82 eura koji imaju udjel od 4,3 % ukupnih rashoda i izdataka. Osim jednog doma zdravlja koji evidentira rashode i zalihe kratkotrajne nefinancijske imovine (medicinskog potrošnog materijala i lijekova) prema propisima koji uređuju proračunsko računovodstvo, odnosno vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju po vrsti, količini i vrijednosti, evidentira povećanje zaliha u trenutku nabave, a rashode i umanjenje zaliha evidentira u trenutku stvarnog utroška u ordinacijama, drugi domovi zdravlja rashode te povećanje i umanjenje zaliha evidentiraju u trenutku nabave. Prema odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu u djelatnosti zdravstva te u obavljanju vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti obvezno se vodi analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine (zaliha materijala, proizvoda i robe) – po vrsti, količini i vrijednosti. Odredbama članka 20. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se prihodi i rashodi iskazuju uz primjenu modificiranoga računovodstvenog načela nastanka događaja. Modificirano računovodstveno načelo nastanka događaja znači, između ostalog, da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju, a iznimno, u djelatnosti zdravstva te u obavljanju vlastite trgovačke i proizvođačke djelatnosti rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu iskazuju se u trenutku stvarnog utroška odnosno prodaje.

Manji broj domova zdravlja vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju kratkotrajne imovine (medicinskog potrošnog materijala i lijekova) po vrsti, količini i vrijednosti. Od navedenih, pojedini vode navedenu evidenciju putem skladišta i u poslovnim knjigama evidentiraju povećanje zaliha u trenutku nabave te smanjenje zaliha u trenutku izdavanja iz skladišta u ordinacije i imaju evidentirane zalihe, a pojedini vode na način da istovremeno evidentiraju povećanje zaliha na temelju primke i smanjenje zaliha na temelju izdatnice te nemaju evidentirane zalihe. Većina domova zdravlja ne vodi analitičku knjigovodstvenu evidenciju kratkotrajne nefinancijske imovine za obavljanje djelatnosti (medicinskog potrošnog materijala i lijekova u ordinacijama) po vrsti, količini i vrijednosti (zbog čega nije omogućena kontrola i praćenje zaliha po vrsti, količini i vrijednosti). Medicinski potrošni materijal i lijekove naručuju, u pravilu ordinacije, te se i isporučuju direktno ordinacijama. Rashodi za utrošeni medicinski potrošni materijal i lijekove evidentiraju se na temelju računa dobavljača u trenutku zaprimanja u ordinacije, a ne u trenutku stvarnog utroška. Pojedini domovi zdravlja su koncem 2023. obavili popis zaliha u ordinacijama (u pravilu samo količinski), dok većina domova zdravlja navedeni popis nije obavila te vrijednost zaliha lijekova i medicinskog potrošnog materijala nije evidentirana u poslovnim knjigama ni iskazana u financijskim izvještajima, a rashodi sadrže i rashode za lijekove i medicinski potrošni materijal koji su ostali neutrošeni u ordinacijama. Najveći broj domova zdravlja ne raspolaže informacijama o stanju zaliha u ordinacijama, odnosno nije uspostavljen sustav praćenja stvarnog utroška medicinskog potrošnog materijala i lijekova zbog čega nije moguća kontrola utroška te se ne može potvrditi je li dio zaliha ostao neutrošen u ordinacijama, odnosno jesu li evidentirani stvarni rashodi ili je trebalo obaviti korekciju rashoda te zaliha medicinskog potrošnog materijala i lijekova.

Odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je provođenje ispravka vrijednosti potraživanja. Dio domova zdravlja nije osigurao podatke o rokovima dospelosti potraživanja i nije proveo ispravak vrijednosti potraživanja u poslovnim knjigama u skladu s proračunskim propisima, zbog čega podaci o potraživanjima iskazani u financijskim izvještajima nisu realni.

Nadalje, propisano je da izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku i ostali izvanbilančni zapisi. Kod više domova zdravlja utvrđene su nepravilnosti u vezi s evidentiranjem podataka u okviru izvanbilančnih zapisa u poslovnim knjigama te iskazivanjem u financijskim izvještajima (nije evidentirana i iskazana tuđa imovina dobivena na korištenje, instrumenti osiguranja plaćanja te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova).

Domovi zdravlja obavili su popise imovine i obveza, ali su kod većeg broja domova zdravlja utvrđene nepravilnosti. Popisom nije obuhvaćen dio imovine (zemljišta, građevinski objekti, oprema, knjige, umjetnička djela, novčana sredstva, potraživanja) ili nisu obuhvaćene obveze ili izvanbilančni zapisi (tuđa imovina dobivena na korištenje, dani i primljeni instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku). Pojedina središnja povjerenstva za popis nisu sastavila objedinjena izvješća o popisu, rezultatima popisa s prijedlogom načina evidentiranja manjka odnosno viška utvrđenog popisom. S obzirom na to da kod većeg broja domova zdravlja nije obavljen cjelovit popis imovine i obveza te izvanbilančnih zapisa, osnovna svrha popisa (usklađenje knjigovodstvenog stanja i stanja utvrđenog popisom), koja, između ostalog, treba osigurati vjerodostojnost financijskih izvještaja, nije postignuta.

Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem utječu na točnost i realnost financijskih izvještaja, a osnovna svrha financijskih izvještaja je dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti postavljenih ciljeva.

S obzirom na to da su financijski izvještaji domova zdravlja dio konsolidiranih financijskih izvještaja nadležnog proračuna, evidentiranje poslovnih događaja prema propisima o proračunskom računovodstvu preduvjet je za točnost iskazanih podataka u konsolidiranim financijskim izvještajima.

Za 2023. sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji dostavljeni su u propisanom roku Ministarstvu financija i Državnom uredu za reviziju unosom u informacijski sustav za Financijsko izvještavanje u sustavu proračuna i Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika te su objavljeni u Registru i na mrežnim stranicama domova zdravlja.

Pojedini podaci o dospjelim i nedospjelim potraživanjima i obvezama evidentirani u glavnoj knjizi i iskazani u financijskim izvještajima nisu istovjetni podacima iz analitičkih knjigovodstvenih evidencija. Kod većeg broja domova zdravlja Bilješke uz financijske izvještaje nisu potpune, s obzirom na to da ne sadrže sve propisane podatke. Primjerice, u Bilješkama uz Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima i Bilancu nisu navedeni razlozi zbog kojih je došlo do većih odstupanja od ostvarenja u izvještajnom razdoblju prethodne godine. Nadalje, Bilješke uz Bilancu ne sadrže popis sudskih sporova u tijeku ili popis ugovornih odnosa i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta mogu postati obveza ili imovina.

Domovima zdravlja kod kojih su uočene nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem i financijskim izvještavanjem Državni ured za reviziju naložio je pravilno evidentirati poslovne događaje odnosno evidentirati prihode i rashode te imovinu i obveze na propisanim računima Računskog plana, evidentirati poslovne događaje na temelju urednih, vjerodostojnih te prethodno kontroliranih knjigovodstvenih isprava, ustrojiti propisane analitičke knjigovodstvene evidencije (kratkotrajne nefinancijske imovine za obavljanje djelatnosti odnosno medicinskog potrošnog materijala i lijekova – po vrsti, količini i vrijednosti), evidentirati povećanje zaliha u trenutku nabave te smanjenje zaliha i rashode za utrošenu kratkotrajnu nefinancijsku imovinu u trenutku stvarnog utroška u ordinacijama, usklađivati analitičke knjigovodstvene evidencije s glavnom knjigom te evidentirati sve stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije u okviru izvanbilančnih zapisa (između ostalog, potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku, instrumente osiguranja plaćanja i tuđu imovinu na korištenju) u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu. Također, naložio je poduzeti aktivnosti radi procjene vrijednosti i evidentiranja u poslovnim knjigama poslovnih prostora / poslovnih objekata i stanova koji nisu evidentirani u poslovnim knjigama.

S obzirom na to da većina domova zdravlja nije obavila cjeloviti popis imovine i obveza odnosno popisom nije obuhvaćena pojedina imovina (između ostalog, zemljište, građevinski objekti, oprema, knjige, umjetnička djela, novčana sredstva, potraživanja) i pojedini izvanbilančni zapisi, Državni ured za reviziju naložio je obavljati cjeloviti popis imovine i obveza u skladu s odredbama navedenog Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu te Uputom o obavljanju popisa imovine i obveza.

Nadalje, naložio je iskazivati točne i potpune informacije u financijskim izvještajima i sastavljati potpune bilješke uz financijske izvještaje koje će sadržavati sve propisane podatke u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu.

– Prihodi i potraživanja te raspolaganje imovinom (poslovnim prostorima)

Domovi zdravlja ostvarili su za 2023. ukupne prihode i primitke u iznosu od 232.218.408,55 eura. Vrijednosno najznačajnije prihode domovi zdravlja ostvaruju od HZZO-a na temelju ugovornih obveza, a ostvareni su u iznosu od 171.436.405,65 eura.

Značajni su i prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga (vlastiti prihodi) ostvareni u iznosu od 19.271.888,86 eura. Prema odredbama Zakona o proračunu, vlastiti prihodi su prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima, a upravljačko tijelo proračunskog korisnika donosi odluku ili pravilnik kojima se uređuje ostvarivanje i korištenje nenamjenskih donacija i vlastitih prihoda, a koji mora biti u skladu s pravilnikom odnosno aktom osnivača proračunskog korisnika. Domovi zdravlja donijeli su navedene unutarnje akte, osim jednog doma zdravlja koji unutarnji akt o ostvarenju i korištenju vlastitih prihoda nije donio i jednog doma zdravlja kod kojeg je unutarnji akt donio ravnatelj, a trebalo ga je donijeti upravno vijeće.

Ukupna potraživanja (prije obračuna ispravka vrijednosti) iskazana su u iznosu od 33.173.734,09 eura. Ukupna potraživanja najvećim dijelom se odnose na potraživanja od HZZO-a na temelju ugovornih obveza za provedenu primarnu i specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu iz obveznog zdravstvenog osiguranja i druge zdravstvene usluge (usluge medicine rada, stomatološka pomagala i drugo) te za lijekove izdane na recept u ljekarnama koje obavljaju ljekarničku djelatnost u nutar domova zdravlja, za pomoći na temelju prijenosa EU sredstava za provedbu projekata specijalističkog usavršavanja doktora medicine te na druga potraživanja (za zakup, pružene zdravstvene usluge pravnim osobama i dopunsko zdravstveno osiguranje). Vrijednosno značajniji dio potraživanja koji se odnosi na potraživanja od HZZO-a je do godine dana starosti i naplaćena su u narednoj godini.

Kod pojedinih domova zdravlja podaci o potraživanjima domova zdravlja (ujedno predstavljaju obveze HZZO-a) utvrđeni u zapisnicima o usklađenju i konačnom obračunu izvršenja rada za ugovorenu zdravstvenu zaštitu i evidentirani u poslovnim knjigama domova zdravlja nisu bili usklađeni.

Pojedini domovi zdravlja za dospelja potraživanja nisu poduzimali mjere i aktivnosti za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja (prihoda), odnosno nisu slali opomene i provodili postupke prisilne naplate, a za dio nenaplaćenih dospeljih potraživanja nisu obračunane zatezne kamate.

Domovi zdravlja raspolažu s većim brojem poslovnih prostora te ostvaruju prihode od pruženih usluga (od zakupa poslovnih prostora) u kojima se obavljaju zdravstvene i nezdravstvene djelatnosti.

Odredbom članka 106. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, propisano je da dom zdravlja na temelju odluke upravnog vijeća može dati poslovni prostor u zakup pravnim i fizičkim osobama za obavljanje zdravstvene djelatnosti u mreži javne zdravstvene službe, a na temelju odluke upravnog vijeća, uz suglasnost osnivača, može poslovni prostor dati u zakup pravnim i fizičkim osobama za obavljanje zdravstvene djelatnosti izvan mreže javne zdravstvene službe. Nadalje, propisano je da dom zdravlja na temelju odluke upravnog vijeća, uz prethodnu suglasnost osnivača i ministra, može poslovni prostor dati u zakup pravnim i fizičkim osobama za obavljanje nezdravstvene djelatnosti. Isto tako, propisano je da se ugovorom o zakupu poslovnog prostora za obavljanje zdravstvene djelatnosti u mreži javne zdravstvene službe, zdravstvene djelatnosti izvan mreže javne zdravstvene službe te za obavljanje nezdravstvene djelatnosti, iznos zakupnine određuje sukladno odluci predstavničkog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba o kriterijima za određivanje zakupnine za poslovni prostor. Nakon donošenja odluka o kriterijima za određivanje zakupnine, poslovne prostore potrebno je davati u zakup na temelju provedenog javnog natječaja u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnih prostora te na temelju odluka upravnog vijeća i suglasnosti osnivača odnosno ministra ovisno o djelatnostima koje se u poslovnim prostorima obavljaju u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Pojedine županije nisu donijele odluku o kriterijima za određivanje visine zakupnine za poslovne prostore dane u zakup za obavljanje zdravstvenih djelatnosti izvan mreže javne zdravstvene službe te nezdravstvenih djelatnosti.

Pojedini domovi zdravlja ne vode sveobuhvatnu evidenciju poslovnih prostora kojima raspolažu, koja bi obuhvatila sve značajne podatke o nekretnini u kojoj se poslovni prostor nalazi (adresa nekretnine, vlasništvo i drugi podaci iz zemljišnih knjiga), poslovnom prostoru (površina, namjena prostora), korištenju zajedničkih prostorija unutar zgrade (namjena, površine), podatke o korisniku prostora (dom zdravlja, zakup, prazan), tko obavlja djelatnost i na koji rok, visini naknade za poslovne prostore dane u zakup, načinu podmirivanja troškova režija te druge potrebne podatke vezane za poslovne prostore i nekretnine u kojima se nalaze. Ustrojavanje sveobuhvatne evidencije poslovnih prostora je preduvjet za uspostavu učinkovitog gospodarenja i donošenja kvalitetnih odluka o načinima upravljanja poslovnim prostorima.

Nadalje, pojedini domovi zdravlja popisom imovine i obveza popisali su opremu u vlasništvu koja se nalazi u poslovnim prostorima danim u zakup. Naknada za najam opreme u vlasništvu domova zdravlja koja se nalazi u poslovnim prostorima koji su dani u zakup obračunavala se na temelju pojedinih ugovora o zakupu zaključenih u ranijim godinama, dok se na temelju većine ugovora o zakupu zakupcima koji koriste opremu u vlasništvu domova zdravlja i obavljaju zdravstvenu djelatnost, naknada za najam opreme nije obračunavala niti naplaćivala. Unutarnji akt kojim bi se utvrdila mjerila i kriteriji za obračun i naplatu naknade za najam opreme, odnosno kriteriji kojima bi se oprema u vlasništvu doma zdravlja dala na korištenje bez naknade nije donesen.

Državni ured za reviziju domovima zdravlja kod kojih je utvrdio nepravilnosti naložio je poduzimati mjere za potpunu i pravodobnu naplatu svih prihoda (potraživanja) u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Preporučio je poduzeti aktivnosti u cilju međusobnog usklađenja obveza i potraživanja između HZZO-a i domova zdravlja.

Nadalje, preporučio je ustrojavanje sveobuhvatne evidencije poslovnih prostora kojima domovi zdravlja raspolažu, koja bi omogućila uspostavu učinkovitog gospodarenja i donošenje kvalitetnih odluka o načinima upravljanja poslovnim prostorima. Također, preporučio je, u suradnji sa županijom, poduzeti aktivnosti u cilju donošenja odluka o kriterijima za određivanje visine zakupnine za poslovne prostore dane u zakup za obavljanje zdravstvenih djelatnosti izvan mreže javne zdravstvene službe te nezdravstvenih djelatnosti; utvrditi mjerila i kriterije u kojim se slučajevima naplaćuje naknada za najam opreme u vlasništvu domova zdravlja koja se nalazi u poslovnim prostorima koji su dani u zakup, odnosno u kojim se slučajevima oprema daje na korištenje bez naknade te na temelju donesenih kriterija postupati.

– Rashodi

Domovi zdravlja koriste sredstva za izvršavanje planiranih zadataka i ciljeva utvrđenih svojim statutima, programima rada i razvoja te financijskim planovima. Vrijednosno najznačajniji rashodi domova zdravlja odnose se na rashode za zaposlene i materijalne rashode, koji čine 94,8 % ukupnih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene ostvareni su u iznosu od 157.416.260,98 eura i predstavljaju, osim kod jednog doma zdravlja (kod kojeg imaju udjel od 46,9 %), vrijednosno najznačajnije rashode u svim domovima zdravlja, a njihov udjel u ukupnim rashodima i izdacima domova zdravlja je od 49,9 % do 77,2 %. Odnose se na brutoplaće, doprinose na plaću te druge rashode za zaposlene (nagrade i naknade). Koncem 2023. domovi zdravlja imali su 6 598 zaposlenika, od čega 5 512 zdravstvenih i 1 086 administrativno-tehničkih.

Svi domovi zdravlja donijeli su pravilnike o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta. Pojedini pravilnici nisu cjeloviti jer ne sadrže opis poslova svih predviđenih radnih mjesta ili potreban broj izvršitelja.

U okviru rashoda za brutoplaće ostvareni su i rashodi za prekovremeni rad u iznosu od 3.255.832,81 euro. U gotovo svim domovima zdravlja (osim dva doma) značajan broj zaposlenika (zdravstvenih i zaposlenika na administrativno-tehničkim poslovima) ostvario je više od propisanih 180 prekovremenih sati godišnje. Pojedini zaposlenici su ostvarili do 1 252 više sati godišnje. Zakonom o radu propisano je moguće trajanje prekovremenog rada. Prema odredbama članka 65., stavaka 1., 3. i 4. Zakona o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19, 151/22 i 64/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) propisano je da u slučaju više sile, izvanrednog povećanja opsega poslova i u drugim sličnim slučajevima prijeke potrebe, radnik je na pisani zahtjev poslodavca dužan raditi duže od punog, odnosno nepunog radnog vremena (prekovremeni rad). Ako radnik radi prekovremeno, ukupno trajanje rada radnika ne smije biti duže od pedeset sati tjedno. Prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od sto osamdeset sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od dvjesto pedeset sati godišnje. Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nije određena mogućnost trajanja prekovremenog rada zaposlenika iznad sto osamdeset sati godišnje. Odredbom članka 49. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja propisano je da će se osnovna plaća radniku uvećati, između ostalog, za prekovremeni rad za 50,0 %. Prekovremenim radom smatra se svaki sat rada duži od predviđenog rada utvrđenog dnevnim rasporedom rada, kao i svaki sat rada duži od redovnog mjesečnog fonda radnih sati.

Odredbama članka 193. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, propisano je da su zdravstvene ustanove koje obavljaju zdravstvenu djelatnost u mreži javne bolničke zdravstvene službe, obvezne neprekidno pružati zdravstvenu zaštitu, radom u jednoj, dvije ili više smjena, turnusu i na druge načine, u skladu s potrebama stanovništva i oblicima pružanja zdravstvenih usluga. Zbog potrebe posla, maksimalno ukupno trajanje radnog vremena tjedno može biti duže od prosječnih 48 sati, uz prethodni pisani pristanak zaposlenika.

Pojedini domovi zdravlja isplaćivali su zaposlenicima stimulacije za ostvarene rezultate rada. Unutarnji akt o isplatama stimulacija za ostvarene rezultate rada nije donesen ili su stimulacije isplaćivane na temelju unutarnjeg akta doma zdravlja, ali nisu utvrđeni kriteriji i mjerila na temelju kojih će se isplaćivati nagrade i na temelju kojih će se vrednovati radni rezultati.

S obzirom na značajnije rashode za ugovore o djelu i ugovore o poslovnoj suradnji, domovi zdravlja trebaju izraditi cjelovitu analizu postojećeg stanja po službama, djelatnostima i ordinacijama (koja će uključiti postojeći broj liječnika, broj pruženih zdravstvenih usluga, plan korištenja godišnjih odmora, plan specijalizacija i stručnog usavršavanja, kao i druge elemente), kako bi se usluge vanjskih suradnika na temelju ugovora o djelu i ugovora o korištenju usluga (poslovnoj suradnji) svele na najmanju moguću potrebnu razinu.

Domovima zdravlja kod kojih su utvrđene nepravilnosti naloženo je poduzeti aktivnosti u cilju organiziranja prekovremenog rada zaposlenika u okviru propisanog ograničenja godišnjeg broja sati rada u skladu s odredbama Zakona o radu i Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja. Dane su i preporuke za donošenje unutarnjih akata koji sadrže opis poslova svih predviđenih radnih mjesta ili potreban broj izvršitelja. Nadalje, dane su preporuke za donošenje kriterija i mjerila na temelju kojih će se isplaćivati stimulacije za ostvarene rezultate rada i na temelju kojih će se vrednovati radni rezultati, a u cilju osiguranja opravdanosti, transparentnosti i jednoobraznosti procesa dodjele stimulacija za ostvarene rezultate rada. Nadalje, preporučeno je izraditi cjelokupnu analizu postojećeg stanja po djelatnostima i ordinacijama (koja će uključiti postojeći broj liječnika, broj pruženih zdravstvenih usluga, plan korištenja godišnjih odmora, plan specijalizacija i stručnog usavršavanja, kao i druge elemente), kako bi se usluge vanjskih suradnika na temelju ugovora o djelu i ugovora o korištenju usluga (poslovnoj suradnji) svele na najmanju moguću potrebnu razinu.

– Obveze te manjak prihoda

Domovi zdravlja su koncem 2023. imali iskazane obveze (bez odgođenog plaćanja rashoda i prihoda budućih razdoblja) u ukupnom iznosu od 33.784.165,93 eura. Dospjele obveze iskazalo je 13 domova zdravlja (u pojedinačnom iznosu najviše do 1.736.583,11 eura) i čine 25,8 % ukupnih obveza.

Manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za pokriće u sljedećim razdobljima iskazalo je 13 domova zdravlja u ukupnom iznosu od 14.157.567,33 eura i čini 6,1 % ukupnih prihoda i primitaka za 2023.

U tablici u nastavku daju se financijski pokazatelji o obvezama te manjku prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima.

Tablica broj 10

Financijski pokazatelji o obvezama
te manjku prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima

u eurima

Financijski pokazatelji	
Obveze	
– Ukupne obveze	33.790.296,09
– Dospjele obveze (13 domova zdravlja)	8.715.257,78
Manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za 2023.	
– 12 domova zdravlja	- 8.529.321,93
Manjak prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima za pokriće u sljedećim razdobljima (kumulativni manjak prihoda)	
– 13 domova zdravlja	- 14.157.567,33

S obzirom na to da preneseni manjak iz prethodnog razdoblja dio domova zdravlja nije uspio podmiriti do kraja proračunske godine, trebali su donijeti višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Dio domova zdravlja nije napravio cjelovitu analizu i ocjenu postojećeg stanja te donio mjere koje bi pridonijele ostvarenju pozitivnih poslovnih rezultata. Dio domova zdravlja donio je u prethodnim i tekućoj godini višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana te napravio analizu postojećeg stanja i donio mjere, ali poduzete mjere i aktivnosti prema donesenim aktima, kojima je predviđeno povećanje prihoda i smanjenje rashoda, nisu bile dovoljne za smanjenje obveza i manjka prihoda i primitaka prenesenog iz prethodnih godina, odnosno nisu pridonijele ostvarenju pozitivnih poslovnih rezultata.

Državni ured za reviziju je naložio donijeti višegodišnji plan uravnoteženja financijskog plana u skladu s odredbama Zakona o proračunu. Nadalje, preporučio je, u dogovoru s HZZO-om i županijama (osnivačima), izraditi cjelovitu analizu i ocjenu postojećeg stanja, utvrditi uzroke nepodmirivanja dospjelih obveza, povećanja obveza i kumuliranog manjka prihoda, utvrditi mjere, način i rok provedbe mjera, financijske učinke koji bi se trebali postići provođenjem svake planirane mjere, odrediti odgovorne osobe te kontinuirano pratiti provođenje predviđenih mjera u cilju ostvarenja pozitivnih poslovnih rezultata.

– **Javna nabava**

U postupcima javne nabave domovi zdravlja obvezni su primjenjivati odredbe Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22) i provedbene propise donesene na temelju navedenog Zakona. Postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.544,00 eura te radova do 66.360,00 eura, odnosno jednostavnu nabavu, domovi zdravlja uređuju unutarnjim aktima.

U tablici u nastavku daju se podaci o nabavi roba, radova i usluga u domovima zdravlja u 2023.

Tablica broj 11

Podaci o nabavi roba, radova i usluga u domovima zdravlja u 2023.

u eurima

Nabava roba, radova i usluga	
Plan nabave	
Procijenjena vrijednost nabave	43.991.361,59
– Javna nabava	26.950.747,66
– Jednostavna nabava	16.431.994,50
– Posebni režim nabave, izuzeća od primjene Zakona i drugo	608.619,43
Statističko izvješće o javnoj nabavi*	
Ukupna nabava (bez poreza na dodanu vrijednost)	36.693.616,24
– Javna nabava	19.610.530,60
– Jednostavna nabava	17.083.085,64

* Statističko izvješće o javnoj nabavi nije sastavio jedan dom zdravlja.

Postupcima revizije obuhvaćena je nabava roba, radova i usluga u vrijednosti od 25.451.547,91 euro, od čega se na javnu nabavu odnosi 20.111.916,34 eura, a na jednostavnu nabavu 5.339.631,57 eura.

Za veći broj domova zdravlja utvrđene su nepravilnosti i propusti u vezi s ažuriranjem plana nabave te registra ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, nepotpunim unosom podataka u plan nabave, registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te statističko izvješće o javnoj nabavi, provođenjem propisanih postupaka nabave, praćenjem izvršenja ugovora o nabavi te objavom obavijesti o dodjeli ugovora.

Prema odredbama Zakona o javnoj nabavi i odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) naručitelji su obvezni donijeti plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu te ga ažurirati prema potrebi. Također, obvezni su ustrojiti i ažurno voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Plan nabave i registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sa svim njihovim promjenama obvezni su objaviti u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske. Nadalje, obvezni su objaviti obavijesti o dodjeli ugovora ili izmjeni ugovora o nabavi i okvirnih sporazuma u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora i okvirnih sporazuma odnosno izmjena ugovora i okvirnih sporazuma.

Plan nabave donijeli su svi domovi zdravlja. Iako je tijekom godine donesen veći broj izmjena i dopuna plana nabave, pojedini planovi nabave ne iskazuju realne potrebe jer ne sadrže podatke o pojedinim predmetima nabave koji su tijekom godine nabavljani ili sadrže predmete nabave za koje je bilo izvjesno da postupci nabave neće biti provedeni u tekućoj proračunskoj godini.

Revizijom je utvrđeno da veći broj domova zdravlja za nabave roba i usluga nije proveo propisane postupke javne nabave ili postupke jednostavne nabave propisane unutarnjim aktima. Bez provedbe propisanih postupaka nabave nabavljene su robe i usluge (usluge čišćenja, usluge zubotehničkih laboratorija i ortodonata, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, nabava medicinskog potrošnog materijala, plina za grijanje, medicinske i računalne opreme, uredskog namještaja i tonera) u ukupnom iznosu od 2.572.903,06 eura (bez poreza na dodanu vrijednost), u pravilu, izravnim ugovaranjem, na temelju narudžbenica.

Registri ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma ne ažuriraju se redovito odnosno ne sadrže pojedine predmete nabave, kao i pojedine propisane podatke po pojedinom predmetu nabave (primjerice, podatke o datumu izvršenja ugovora i okvirnih sporazuma te o ukupno isplaćenom iznosu), Evidencije putem kojih bi se pratilo i kontroliralo (količinski i vrijednosno) cjelovito i pojedinačno izvršenje ugovora o nabavi roba, radova i usluga te evidencije izdanih narudžbenica za potrebe iskazivanja podataka o vrijednosti jednostavne nabave nisu ustrojene ili navedene evidencije nisu potpune.

Dio obavijesti o dodjeli ugovora ili izmjeni ugovora o nabavi i okvirnih sporazuma nije objavljen u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora.

Domovi zdravlja, osim jednog, sastavili su statistička izvješća o javnoj nabavi. Pojedina statistička izvješća ne sadrže pojedine provedene postupke nabave ili sadrže pogrešne podatke (pogrešno unesena vrijednost jednostavne nabave ili sadrže podatke o pojedinim nabavama u okviru jednostavne nabave za koju je vrijednost ugovora ispravno iskazana u okviru javne nabave ili sadrži vrijednosti usluga koje nisu predmet nabave, primjerice komunalne usluge, zakup poslovnog prostora, članarine).

Državni ured za reviziju domovima zdravlja kod kojih su uočene nepravilnosti naložio je ažurirati plan nabave prema potrebi kako bi sadržavao sve predmete nabave za koje su postupci nabave provedeni u tekućoj proračunskoj godini, odnosno ažurirati plan nabave kako ne bi sadržavao predmete nabave za koje je izvjesno da postupci nabave roba, radova i usluga neće biti provedeni u tekućoj proračunskoj godini, a u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi. Naložio je, ovisno o procijenjenoj vrijednosti nabave, provoditi propisane postupke nabave roba i usluga u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi i unutarnjih akata domova zdravlja o jednostavnoj nabavi. Također, naložio je ustrojiti i voditi evidencije o izvršenju ugovora o nabavi roba, usluga i radova, a za potrebe iskazivanja podataka o vrijednosti jednostavne nabave preporučio je ustrojiti i voditi evidenciju izdanih narudžbenica. Nadalje, naložio je unositi sve predmete nabave i sve propisane podatke u registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma te statističko izvješće o javnoj nabavi i objavljivati obavijesti o dodjeli ugovora ili izmjeni ugovora u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi te odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi.

U tablici broj 12 daju se podaci o područjima u kojima su revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti, a utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i poslovanju, po domovima zdravlja.

Tablica broj 12

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti i propusti, a utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, po domovima zdravlja

Redni broj	Domovi zdravlja	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje i izvršenje plana	Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje	Prihodi i potraživanja	Rashodi	Obveze i manjak prihoda	Javna nabava	Imovina i druge nepravilnosti
1.	Dom zdravlja Bjelovarsko-bilogorske županije	x		x			x	x	
2.	Dom zdravlja Dubrovnik		x	x		x		x	
3.	Dom zdravlja Koprivničko-križevačke županije			x					
4.	Dom zdravlja Osječko-baranjske županije			x					
5.	Dom zdravlja Požeško-slavonske županije			x					
6.	Dom zdravlja Primorsko-goranske županije	x	x	x	x			x	
7.	Dom zdravlja Sisačko-moslavačke županije		x	x				x	
8.	Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije		x	x			x	x	x
9.	Dom zdravlja Varaždinske županije		x			x		x	x
10.	Dom zdravlja Vinkovci		x					x	
11.	Dom zdravlja Virovitičko-podravske županije			x				x	
12.	Dom zdravlja Vukovar		x		x	x			
13.	Dom zdravlja Zadarske županije	x	x	x	x			x	x
14.	Dom zdravlja Zagrebačke županije	x		x		x	x	x	
15.	Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell' Istria	x	x	x				x	

ZAKLJUČAK

Prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvena djelatnost je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja se obavlja kao javna služba na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Domovi zdravlja su nositelji zdravstvene zaštite na primarnoj razini zdravstvene djelatnosti. Pružaju zdravstvenu zaštitu obavljanjem djelatnosti obiteljske (opće) medicine, dentalne zdravstvene zaštite, dentalnog laboratorija, zdravstvene zaštite žena, zdravstvene zaštite predškolske djece, logopedije, laboratorijske, radiološke i druge dijagnostike, ljekarničke djelatnosti, fizikalne terapije, patronažne zdravstvene zaštite, zdravstvene njege, psihološke djelatnosti, radne terapije te palijativne skrbi, kao i obavljanjem specijalističko-konzilijarne djelatnosti te specifične zdravstvene zaštite (medicine rada / medicine rada i sporta).

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 17 domova zdravlja. Financijskom revizijom obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje za 2023. Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Prihodi i primici domova zdravlja obuhvaćenih revizijom ostvareni su u iznosu od 232.218.408,55 eura (prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza imaju udjel od 82,6 %), a rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 239.358.931,12 eura (rashodi za zaposlene imaju udjel od 65,8 % i materijalni rashodi imaju udjel od 29,0 %).

O financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja domova zdravlja za 2023. izraženo je po pet bezuvjetnih mišljenja i 12 uvjetnih mišljenja.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju domova zdravlja Državni ured za reviziju dao je 327 naloga i preporuka, čija bi provedba pridonijela istinitom, pouzdanom i točnom iskazivanju prihoda i primitaka te rashoda i izdataka, imovine, obveza i vlastitih izvora u financijskim izvještajima, kao i povećanju usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Nalozi su dani kada domovi zdravlja nisu postupili u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, a preporuke kada je ocijenjeno da bi se njihovom provedbom pridonijelo većoj transparentnosti i odgovornosti u poslovanju odnosno trošenju proračunskih sredstava.

Najveći broj naloga dan je u području računovodstvenog poslovanja odnosno za nepravilnosti koje su utjecale na točnost i realnost podataka iskazanih u financijskim izvještajima. Veći broj naloga i preporuka dan je i za nepravilnosti i propuste u području javne nabave, rashoda, planiranja i izvršenja plana, sustava unutarnjih kontrola, prihoda, potraživanja i imovine te obveza i manjka prihoda.

Utvrđene nepravilnosti i propusti u poslovanju domova zdravlja ukazuju da sustavi unutarnjih kontrola nisu zadovoljavajući, odnosno da pojedini poslovni procesi nisu u cijelosti uređeni unutarnjim aktima, odlukama i uputama ili su doneseni, ali ih se domovi zdravlja nisu pridržavali. Svrha sustava unutarnjih kontrola je, između ostalog, poboljšanje upravljanja radi obavljanja poslovanja na pravilan, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način, usklađivanje poslovanja sa zakonima i drugim propisima, planovima i programima, jačanje odgovornosti za uspješno ostvarivanje poslovnih ciljeva te pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih izvještaja.

POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA

Tablica broj 1	Opći pokazatelji o domovima zdravlja za 2022. i 2023.
Tablica broj 2	Ostvareni prihodi i primici domova zdravlja za 2022. i 2023.
Tablica broj 3	Ostvareni prihodi i primici za 2022. i 2023., po domovima zdravlja
Tablica broj 4	Ostvareni rashodi i izdaci domova zdravlja za 2022. i 2023.
Tablica broj 5	Ostvareni rashodi i izdaci za 2022. i 2023., po domovima zdravlja
Tablica broj 6	Financijski rezultati za 2023., po domovima zdravlja
Tablica broj 7	Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.
Tablica broj 8	Ukupna i dospjela potraživanja i obveze koncem 2023., po domovima zdravlja
Tablica broj 9	Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, po domovima zdravlja
Tablica broj 10	Financijski pokazatelji o obvezama te manjku prihoda i primitaka nad rashodima i izdacima
Tablica broj 11	Podaci o nabavi roba, radova i usluga u domovima zdravlja u 2023.
Tablica broj 12	Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti i propusti, a utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanju, po domovima zdravlja
Grafički prikaz broj 1	Struktura ostvarenih prihoda i primitaka domova zdravlja za 2023.
Grafički prikaz broj 2	Struktura ostvarenih rashoda i izdataka domova zdravlja za 2023.
Grafički prikaz broj 3	Struktura izraženih mišljenja o financijskim izvještajima
Grafički prikaz broj 4	Struktura izraženih mišljenja o usklađenosti poslovanja